

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
209. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szerda
1932. évi szeptember 14

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helyiségekben, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félvre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félvre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12,174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalón elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Tárgyalások a külföldi szakértőkkel

Bukarest, szeptember 12

Anghelescu, a Banca Nationala kormányzója tegnap hazaérkezett Bukarestbe és azonnal érintkezésbe lépett Mironescu pénzügyminiszterrel, valamint a külföldi szakértőkkel. Egész délelőtt folytak a tárgyalások. Délután Maniu lakásán folytatják a megbeszéléseket.

A külföldi szakértők, miután befejezték munkájukat, még a héten elutaznak. Egy részük szerdán, más részük szombaton távozik Bukarestből.

Kétszázézer amerikai gyermek kóborol az országuton

Newyork, szeptember 12.

A munkaügyi minisztérium hivatalos kimutatása szerint az Egyesült Államokban jelenleg legalább kétszázézer szegény gyermek van hajlék és ellátás híján. A gyermekhadserg minden gondoskodás nélkül kóborol szerte az országban.

Október másodikáig tilos minden gyűlés és felvonulás a Stájerben

Bécs, szeptember 12.

A steyermarki kerületi kormányzó október másodikáig minden nyilvános gyűlést és utcai felvonulást betiltott, hogy véget vessen a véres összeütközéseknek, amilyenek a napokban Gráchan és Loebenben a munkások és a nemzeti szocialisták között folytak le. Attól tartanak, hogy a véres utcai harcok áldozatainak temetésén újabb zavargások lesznek. A kormány készenléte helyet a rendőrséget és katonaságot.

Nem függesztik fel a konverziós kérések tárgyalását

Bukarest, szeptember 12

Egyes lapok olyan híreket közöltek, hogy az igazságügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a törvényszéki elnökök függesztik fel a konverziós kérések tárgyalását. Az igazságügyi minisztérium most megcáfolta ezeket a híreszteléseket. Csak az történt, hogy a törvényszéki elnökök kötelesek kimutatást készíteni a konverziós kérvényekről és azok összegéről.

Mihály vajda meglátogatja az édesanyját

Bukarest, szeptember 12

Mihály nagyvajda, Románia trónörökösének néhány nap múlva Angliába utazik, ahol édesanyjával, Elena hercegnővel találkozni. Angliából visszatérőben a nagyvajda Olaszországon utazik keresztül, ahol hosszabb időt szándékozik tölteni.

Tisztujtítás a magyar párt marosvásárhelyi tagozatán

Marosvásárhely, szeptember 12.

Vasárnap délután tartották Marosvásárhelyen a magyar párt tisztújító közgyűlést. A közgyűlés folyamán Sebess Jenőt választották meg elnökül, míg alelnökök Csiki Emil, Szijgyártó Gábor, Halmázy János és Ritz Antal lettek.

A Dnyeszter fölött orosz harci repülőgépek keringenek

Szakadallan ágyudörgés közt folyik a határon a szovjet nagy hadgyakorlata

Bukarest, szeptember 12

Besszarábiából érkező jelentések szerint a szovjet hadsereg nagy őszi hadgyakorlata a román határ mentén megkezdődött.

A Dnyeszter Románia felőli partján éj-

jel-nappal ágyudörgés hallható. Éjszaka tüzéségi rakéták világítják meg az eget s a fényszórók megvilágítják a román partokat is. A Tiraszpólból felszálló rengeteg harci repülőgép a Dnyeszter fölött kering.

Az ukrán parasztlakosok fellázadtak a rettenetes adóterhek miatt

Tankok és repülőgépek vonultak fel a lengyelországi parasztlázadás elfojtására

Varsó, szeptember 12.

Az ukrán vidékek parasztfelkelései már hetek óta tartanak és óriási méreteket öltöttek. Az éhező parasztság mindenütt megtagadta az adófizetést és a faluk lakossága kaszákkal-kapákkal kergeti el az adóbeszedőket. Azután megrohanták a földesurak magtárait és fosztogatni kezdték.

A lázongások szervezett felkelés jellegét vették fel, úgy, hogy a lengyel kormány valóságos hadsereget küldött ki a parasztlázadás leverésére. Eddig négy lovas és három gyalogos zászló-

alj, nagyszámu tank és repülőgép, azonfelül ezeröttszáz csendőr indult a forrongó vidékre, mert a helyi csendőrség és katonaság ereje nem elég a parasztlázadás elfojtásához. Statáriális bíróságokat állítottak fel a forrongó vidéken, amely eddig tizenhét parasztforradalmat akasztott fel.

A lengyel haderő kiméletlenül bánik el az ukrán parasztlakosokkal, akik rémülten menekülnek az orosz-lengyel határon fekvő erdőségekbe és mocsarakba, hogy életüket megmentse.

Hitlerék felcsaptak az alkotmány védelmezőjének

Az acélsisakosok követelik a birodalmi gyűlés szétrobbantását

A nemzeti szocialista párt külön véderőhivatalt szervez Schleicher nem akar kancellár lenni

Berlin, szeptember 12.

Amióta Hindenburg elnök visszatért szabadságáról a birodalom fővárosába és kihallgatáson fogadta Papen kancellárt, valamint a birodalmi gyűlés elnökségét, a német politikai helyzet egészen elmergesedett.

Szombaton Hindenburg elnök megbízásából közölték Göringgel, a birodalmi gyűlés elnökével, hogy Papen kancellár nem enged eddigi magatartásából és nem hajlandó a kormány összetételén változtatni.

A válasz a nemzeti szocialista párt szempontjából egyenesen lesújtó, mert azt jelenti, hogy miután a centrummal folytatott koalíciós tárgyalások meghiúsultak, és Papen is visszautasította Hitlerék felkínálkozását, a horogkeresztesek két szék között a pad alá estek.

A belpolitikai feszültséget növeli az a körülmény is, hogy a szélsőséges politikai pártok állásfoglalása az ellentéteket szinte áthidalhatatlanul kiélezte.

Az acélsisakosok Magdeburgban tartották ismét nagygyűlést s azon arra szólították fel a kormányt, hogy a birodalmi gyűlés szétkergetésével szakítsa a parlamentarizmus nyűgét, és a pártok diktatúrájától szabadítsa meg a birodalom vezetését.

Ez a határozat igen érdekes, szinte pikánsnak mondható reakciót váltott ki a nemzeti szocialista pártból. Vasárnap Hitlerék több gyűlést tartottak s ezeken azt szögezték le, hogy

a nemzeti szocialista párt az alkotmány legerősebb támasza.

A nemzeti szocialista párt másik bejelentése szerint, amely ugyancsak a vasárnapi gyűléseken jutott nyilvánosságra a párt

véderőhivatalt szervez,

amelynek vezetését Epp tábornokra bízzák. A nemzeti szocialista párt külön véderőhivatala a rohamosztagok főparancsnokságával együtt fog működni s a jelentések szerint gyarmatügyi hivatalt is szerveznek a kebelében.

A szélsőjobb lapok már többször arról adtak hírt, hogy a Papen-kormány lemondása vagy bukása után Schleicher tábornok, a katonai kamarilla vezetője lesz a birodalom új kancellárja, Gregor Strasser pedig, Hitler adjutánsa lesz az alkancellár. Most Schleicher tábornok ezeket a híreket a lehető legridegebben megcáfolta.

A birodalmi gyűlés ma délután tehát rendkívül heves viharok között kezdte meg üléseit.

Ötven új gyanúsított a magyar népjóléti minisztérium panamája ügyében

Budapest, szeptember 12.

A népjóléti minisztérium panamáinak ügyében váratlan fordulat állott be. Megállapították, hogy

az ott talált hamis nyugtákat dr. Vida Béla, Dréher Imre titkárja írta alá. Ez egyelőre Dréher államtitkár javára szól. Ezenkívül

ötven újabb személy keveredett gyanúba,

akiknek nevét még titokban tartják. Az óriási panama ügyében további szenzációs fordulatokat várnak.

Megalakult a kiskereskedők szövetségének csiki tagozata

Csikszerecs, szeptember 12.

Az Erdélyi Kiskereskedők Szövetségének csiki tagozata vasárnap tartotta meg alakuló közgyűlését, ahová a város és megye kereskedői nagy számban vonultak fel. Bíró József alpolgármester elnökölt. Balázs Ferenc, a szövetség főtitkára ismertette a szövetség működését és céljait. Kikelt

a hálózó kereskedelem és a gyárak ellen, melyek súlyosan megkárosítják a hivatásos kereskedőket.

Olcso, úgynevezett partiárakat adnak a hálózóknak, akikkel azután a kereskedő nem tud versenyezni. A kartellek pedig egyenesen agyonütik a kereskedőket. Ők maguk

100—300 százalékos hasznot vágnak zsebre, míg a kiskereskedőnek öt százalék se jut.

Beszédében elismeréssel emlékezik meg Szabó Béni képviselőről, aki a parlamentben érdekeikért küzd.

A konverzió illetőleg a kisiparosok és kereskedők egyforma elbánást követelnek.

A közgyűlés egyhangulag tudomásul vette a beszámolót, majd megválasztotta a vezetőséget. Elnök: Solymosi Károly, ügyvezető elnök: Bermann Márkus, jegyző: Trohán Antal csikszerecsdi kecskedők. Elhatározták, hogy állandó választott bíróságot és irodát fognak fenntartani.

Megszüntették az eljárást a kábítószerek tiltott kereskedésével vádolt gyógyszerész ellen

Szatmár, szeptember 12

A Rednik-féle gyógyszerész kábítószerek panamája ügyében a satmári ügyészség befejezte a vizsgálatot. A vizsgálat során Murgau közegészségügyi vezérfelügyelő megállapította, hogy Görög László gyógyszerész azért nem tudta az egyes kábítószerek tételek származását igazolni, mert költözőködött s a nagy felfordulásban bizonyos iratai elkallódtak. — Utólag azonban az igazolásokat beszerezte és tisztázta magát. Murgau jelentése alapján a törvényszék az eljárást megszüntette ebben a nagyszabású szenzációnak ígérkező ügyben, s más oldalról is kiderült, hogy az egész hajszát a konkurrenciára irányított indította meg a Rednik gyógyszerész ellen.

Olyan adórémuralom következik, aminőre még nem volt példa

Parlament elé kerültek a kormány új pénzügyi javaslatai

Ha a javaslatot megszavazzák, mindnyájan adóspiclik leszünk

Bukarest, szeptember 12.

A kamara szombat délutáni ülésén még a napirendi vita előtt Mirto közlekedésügyi miniszter betértesztette „A kormány intézkedései a pénzügyi élet feljavítására” gyűjtő cím alatt összefoglalt három törvény javaslatot és kérte a kamarát, hogy ezekre mondja ki a sürgősséget. A kamara plénuma a sürgősségi indítványt megszavazza.

ADÓCSÖKENTÉS

A Mirto által betértesztett pénzügyi reform javaslat első része nem más, mint az adó csökkentés. Ez a javaslat három szakaszra tagozódik:

1. A földadót 1932. október elsejétől 25 százalékkal csökkentik. Ugyanettől az időponttól kezdve 10 százalékkal szállítják le a földadótól függő többi adókat is.

2. Ugyancsak 1932. október elsejétől 10 százalékkal csökken az épületadó.

3. A kisiparosok forgalmi adóját 1932. október elsejétől teljesen megszüntetik. Ez a rendelkezés csak azokra a kisiparosokra vonatkozik, akik maximum négy segéddel dolgoztatnak és iparukon kívül más jövedelmek nincsenek.

KÖZÉPKORINÁL IS ROSSZABB
ADÓTERROR

A második javaslat az állami költségvetés újabb mérsékléséről és az adóbevételek fokozásáról szól. Feljogosítja a kormányt, hogy november elsejétől kezdve újabb revízió alá vegye a minisztériumok és autonóm pénztárak költségvetését s azokból törölje az összes mellőzhető kiadásokat. A pótdíjak és napi átalányok megszűnnek még akkor is, ha azokat törvények vagy rendeletek írják is elő. A törvény megkerülésével végrehajtott kinevezéseket megsemmisítik. 1933. január elsejétől kezdve nincsenek új kinevezések és előléptetések, csak abban az esetben, ha a minisztériumok megállapítják, hogy bizonyos állások betöltésére államérdekből van szükség. Egyetlen közalkalmazott havi bruttó fizetése sem haladhatja meg a 35.000 lej, kivéve a két marsallt és a szerződéses szakembereket. Az ennél magasabb fizetések erre a maximumra redukálандók. Az adóhátralékok eredményesebb behajtására a pénzügyigazgatóságoknál különleges szolgálatot szerveznek. A behajtási jutalékokat 1 százalékról 3 százalékra emelik.

A jelenleg fennálló adóhátralékokat az év utolsó napjáig kímélet nélkül be kell hajtani.

Akik azonban november elsejéig ezévi adójuk háromnegyed részét befizetik, mentesülnek a késedelmi kamattól. Akiknek az évi összjövedelme nem haladja meg a 40.000 lejt, 6 százalék adót fizetnek. Az ennél magasabb jövedelműek minimális 7 százalékos s ezenkívül még a látszatadót, melyet lakásuk nagysága, valamint cselédek és autók száma alapján állapítanak meg. Egy cseléd után 10.000, egy autó után pedig 60.000 lejjel növekedik az adóalap. A mezőgazdák és szállótermelők járművei nem számítandók be az adóalap megállapításánál.

A LAKÓ FELELŐS!

A lakó köteles ellenőrizni, hogy házigazdája kifizette-e házádját s ellenkező esetben a lakbért a pénzügyigazgatóságnak kell beszednie a háztulajdonos adója számlájára.

A lakó akkor is felelős az államkincstárval szemben a házigazda adójáért, ha a házbért és a saját adóját rendszeresen kifizette. Ha egy házigazdának öt lakója van, mind az öt köteles külön-külön is utánanézni, hogy rendben van-e az adójával?

Azok az adókötelesek, akik két éven át nem tették adóvallomást, egy havi fogházra és politikai jogaik elvesztésére ítéltetők.

A javaslat végül szigorú büntetés terhe mellett előírja a pénzügyigazgatóságnak, hogy a kiutalt összegeket minden körülmények között a megjelölt célra fordítsák.

NEZTEK NYUGDIJASOK,
KÖZTISZTVISELŐK!

A harmadik javaslat az állam hitellezőinek, a szállítóknak, tisztviselőknek és nyugdíjasoknak kielégítésére szolgáló hat milliárd lej értékű járadék kötvény kibocsátásáról szól.

A tisztviselők és nyugdíjasok hátralékos illetményeinek kiegyenlítésére szolgáló kötvények adómentesek és visszavásárolhatók és hatvan év alatt 4 és fél százalé-

kos kamat mellett amortizálódnak. Szévényeket minden év január elsején váltják be, a kötvények közül pedig évente kétszer bizonyos mennyiséget kisorsolnak.

A kamara a törvény javaslatok betértesztését zajos tapsal fogadta.

Mirescu szociáldemokrata két régebbi interpellációjával kapcsolatban megsűrgeti a dossziék kiszolgáltatását. Egyben választ kér arra az interpellációjára, amelyben kifogásolta, hogy magas állami hivatalokat tábornokokkal töltsenek be.

Mirescu interpellációja után a kamara

néhány erdélyi város kölcsön-szerződését hagyja jóvá, ezek között Nagybanja 28 millió kölcsönét is.

Roznoveanu szociáldemokrata a napirendi vita során az uttörvény módosításával kapcsolatban helyesli, hogy megszüntették a természetbeni közmunkákat, amelyeknek néha kényszermunka jellege volt. Az utak azonban azért rosszak, mert az utadó millióit más célokra használták fel. Ez az igazi baj és a kormány-nak ezen kell segítenie.

A következő szónok Socor Emil. Mielőtt beszédét megkezdené, Spelipceanu

Az örök refrén: Franciaország-nak biztonság kell

Herriot beszéde a marni csata emlékére amerikaiaktól emelt szobor felavatásán

Páris, szeptember 12.

Meauxban tegnap volt a leleplezése a marni csata emlékére amerikai közadókaszórnak. A leleplezési ünnepélyen Herriot nagy beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy Franciaország és Amerika együttműködése továbbra is fennmarad és állandóan a béke megszilárdítását fogja szolgálni.

Beszédében tiltakozott az ellen az állítás ellen, hogy Franciaországban háborús szellem uralkodnék. Ugyanakkor az áldozatokra, és engedményekre, amelyeket Franciaország a béke érdekében tett, tesz és tenni fog. Részletezte a béke megállapodásra szolgáló erőfeszítéseket és kijelentette, hogy Franciaország a legnagyobb és legbiztosabb megbecsülésével fogadja Hoover leszerelési javaslatát, azonban megértést kér kíváncsi számára, ame-

lyeket súlyos megpróbáltatásokból merített tapasztalatai alapján támaszt.

Herriot ezután hangzott, hogy Franciaország ragaszkodik a megfelelő biztonsági rendszabályokhoz, amelyek megakadályozzák az olyan veszély megismétlődését, mint amilyen Franciaországot a marni csata idején is érte.

Az ünnepélyt követő banketten, amelyen résztvettek Lebrun köztársasági elnök, Edge, Amerika párisi nagykövete és Pershing amerikai tábornok is, Paul Boncourt hadügyminiszter beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy Franciaország mindent elkövet a leszerelés megvalósítása céljából, azonban nem tekinthet el a biztonsági követelményeitől sem, mert ha másképpen cselekednék, újabb kiszolgáltatná a világot a háború borzalmainak.

Ünnepélyes keretek közt zajlott le a katolikus népszövetség diszközgyűlése

Majláth püspök meglepéssel szögezte le, hogy a román államnak nincs fajbeolvasztó törekvése

Nagyvárad, szeptember 12.

A nagyváradi katolikus naggyűlés szombaton reggel ünnepélyes Veni Sancte-val kezdődött, amelyen a misét Fiedler István dr. Nagyvárad-szatmári püspök celebrálta, a szentbeszédet pedig Schieffler János dr. teológiai tanár mondotta. Mise után a Katolikus Körben, háromnegyed 11 órakor vette kezdetét a Katolikus Népszövetség diszközgyűlése, amelyet Betegh Miklós dr. elnök nyitott meg. Megnyitójában a kormány kiküldöttjét, Jenciu kormánybiztos üdvözölte, majd Majláth püspököt köszöntötte meleg szavakkal s a Katolikus Népszövetség keletkezésének történetét és a katolikus akció lényegét ismertette. Markovits Manó dr. nyugalmazott főispán a katolikus naggyűlést üdvözölte. Ezután Jenciu dr., a kormány és a kultusz-minisztérium kiküldöttje üdvözölte a naggyűlést.

A népeknek mindig szüksége volt az evangéliumi ideálokra, — mondotta beszédében a kormány képviselője — s az Isten országa csak akkor valósulhat itt meg, ha ezek az ideálok valóban élni fognak. Csak a vallásos ember tud igazán jó hazafi lenni. A Katolikus Népszövetség legyen hű tradícióihoz és fejlődjön a jövőben is azon az úton, amelyen elindult.

Most Fiedler István dr. püspök köszöntötte melegen és szívélyesen a naggyűlést és annak vendégeit.

Betegh Miklós dr. indítványára üdvözlő táviratokat küldött Pius pápához és Károly királyhoz. Horváth Árpád vezérigazgató előterjesztette a zárszámadást és költségvetést. Sándor Imre, a Népszövetség igazgatója pedig a kifejtett munkásságról számolt be.

A beteg fekvő Balázs Ferenc dr. prelátus kanonok helyett Dobos Ferenc dr. tartott ismertető előadást a Katolikus Népszövetség tíz esztendejéről. Be-

szédében többek között arra utalt, hogy az erdélyi katolicizmus vezetői nem tehetők magukéva Mello-Franconak azt az elméletét, hogy a kisebbségeknek előbb utóbb bele kell olnadniuk a többségi népekbe. Jenciu kormánybiztos azonban közbeszólt:

— A román állam ezt nem is kívánja! Déli 12 órakor emelkedett szólásra Majláth püspök, aki beszédében a következő szavakkal fordult a kormány képviselőjéhez:

— Nagyon biztató és nagyon vigasztaló Jenciu urnak a kormány képviselőjének az a közbeszólása, amelyet dr. Dobos beszéde közben tett. A kormány képviselője kijelentette, hogy a román államnak nem szándéka a kisebbségeket a többségbe beleolvasztani.

A kormány képviselője ezzel a kijelentésével is meg akarja nyugtatni a lelkeket.

Beszédében Fiedler püspököt védelmezte meg az elhangzott támadásokkal szemben. Beszéde után Venczel József joghallgató, Bacsoni Géza iparos és Láng György földmives az ifjúsági szervezetek munkájáról beszéltek.

Bartos Gyula dr. gergyószentmiklósi ügyvéd indítványára a naggyűlés kimondja, hogy a jövő évi naggyűlést Gergyószentmiklóson tartják meg. — Gyárfás Elemér dr., Pop Valér dr. volt igazságügyminiszter üdvözlő táviratát olvassa fel, majd Majláth püspök néhány meleg szóval berekeszti a közgyűlést.

Délután 3 órakor Pacha Ágoston dr. temesvári püspök elnöklete alatt kezdődött meg az első szakosztály gyűlése, amely szociális kérdésekkel foglalkozott. A második szakosztály gyűlése délután 5 órakor kezdődött Fiedler István dr. püspök vezetésével.

cuzista így kiált az elnök felé:

— A képviselőház méltóságának a nevében tiltakozom az ellen, hogy ez az ember itt beszéljen. Azt ígérte, hogy tisztázni fogja magát, mindaddig azonban nem tette meg ezt. Arra feleljen, hogy miért degradálták le?

Socor kifejté, hogy annakidején éppen az elnök felszólítására nem mondotta el védőbeszédét.

Ezután a CFR. munkáspénztár szervezeti szabályainak módosító javaslatára térnek át. Ezzel kapcsolatban Mirescu azt kéri, hogy

a munkáspénztár igazgatóságába munkásokat is vegyenek be

s a javaslatot ennek megfelelően módosítsák. Mirto közlekedésügyi miniszter a teljesen jogos kérést azzal utasította vissza, hogy Mirescu indítványának teljesítése esetén a javaslatot vissza kellene küldeni a legfelsőbb törvényhozó bizottsághoz. Ez pedig nagy idővesztéses volna. A kamara tehát kapásból megszavazza az eredeti javaslatot és üti el a CFR. munkáspénztár érdekeit legtermészetesebb megvédésétől.

Végül megszavazzák azt a törvényjavaslatot, amely a kikötők autonóm pénztárát a kereskedelemügyi minisztérium hatásköréből a közlekedésügyihez helyezi át.

A Giustizia per L'Ungaria az Alföldön

Budapest, szeptember 12.

Tegnap délelőtt érkezett Szegedre a Giustizia per L'Ungaria, amely a békéscsabai repülőnapra érkezett. Szeged városa zászlódiszben és ünnepélyesen fogadta a repülőgépet, amely több ezer főnyi tömeg között szállott le. A Giustizia délután két órakor tovább repült Békéscsabára.

Bolivia csatát veszített Paraguayjal szemben

London, szeptember 12.

Ide érkezett jelentések szerint a paraguayi csapatok és a negyedik boliviai hadtest között nagyarányú, elkeseredett harc folyt le, amely a paraguayiak győzelmével végződött. Az ütközetben a boliviaiak súlyos veszteséget szenvedtek, amennyiben 1200 foglyot és 12 ágyút veszítettek. A paraguayi kormány ellenben üdvözlő táviratot küldött a győztes csapatnak.

Az Egyesült Államok, Argentina, Brazília, Peru és Chile azonos jegyzéket intéztek a boliviai és paraguay kormányhoz, amelyben felszólítják őket az ellenségeskedés megszüntetésére.

Kedden végzik ki Gorgulovot

Páris, szeptember 12.

Doumer elnök gyilkosának, Gorgulovnak kivégzését kedd reggelre tűzték ki. Védője hétfőn délelőtt jelenik meg kihallgatáson az elnöknel, de maga is előre kijelentette, hogy kevés reményt fűz ehhez a végső lépéshez. Gorgulov aligha kerül el a gillotint.

Tízmilliárd vagyon, nyolc évi börtön és háromszáz-ezer pengős sikkasztás

Budapest, szeptember 12.

A legjellemzőbb konjunkturalavogok egyike volt Budapest Róth Armin bankár. Oriási vagyont szedett össze tőzsdei és egyéb spekulációkkal, volt huszonnégy háza a fővárosban, több gyára, bankja, amely Párisban is fiókot tartott fenn és rengeteg értékpapírja. Annakidején

százmilliárd papirkoronára becsülték a vagyonát.

A konjunktura vége felé azután minden eluszott a spekulációkon, majdnem olyan gyorsan, ahogy jöttek. A bukott bankár ellen tömegével érkeztek a bűnvádi feljelentések, amelyek elől külföldre szökött. Egy francia gyarmaton fogták el és Afrikán keresztül hozták haza. Az egykori tőzsdekirályt nyolc évi börtönre ítélték, de az év elején feltételes szabadlábra helyezték. A bankár, akinek annakidején 100 rend elegáns ruháját és több mint ezer selyemingét árverezték el, ismét elegánsan felöltözött és bünsz manóciókba kezdett, sorra felkereste régi ügyfeleit és bizalmasan megsugta nekik, hogy kitűnő összeköttetései révén a napi árnál sokkal olcsóbban tud valutát szerezni. A kereskedők hitelt adtak az egykori nagy bankár szavainak és pénzt adtak neki valutavásárlásra. Roth összeszedett háromszáz ezer pengőt és ismét megszökött Budapestről. A feljelentések nyomán közözeletet adták ki ellene.

Kincseket érő műtárgyak a gyufakirály hagyatékában

Stockholm, szeptember 10.

Ivar Kreugernek minden nagyvárosban volt legalább egy lakása, amelyekből most összeszedték a bennük felhalmozott műkincseket, butorokat, ékszereket és Stockholmbe szállították, hogy ott nyilvános árverésen eladják. A Kreuger-hagyaték zárgondnoka szeptember 14-ikére tűzte ki az árverést, amely clórláthatólag hat napig fog tartani.

Ivar Kreuger mindig gondosan titkolt magánéletéről most kiderült, hogy a „mérnök” állandóan temérdek ékszert tartott raktáron, amelyek közül legszebbek egy platinafoglatu collier hatalmas smaragddal és 544 briliánsal, öt gyöngygyűrűk, öt platinafülű briliánsokkal, zafirokkal és gyöngyökkel, négy női aranyretikül, öt briliánsbross, három pár fülbevaló keleti gyöngyökkel, három briliánsokkal kirakott hajcsatt aranyból, platínából és teknősbéka-szoborból. A személyzet szerint ezek az ékszerek a női látogatók megajándékozására szolgáltak.

Kreuger minden lakásában készenlétben tartott erre a célra drága ékszereket, hogy a hölgyeket — saját kifejezésével élve — „hangulatba hozza”.

A Kreuger-lakások safe-jei tartalmaztak azonban az üzletbarátok számára is ajándéktárgyakat. Nyolc arany cigarettatartó kerül árverésre. A cigarettatartók közül egyike oroszul a következő szöveg van bevéve: „A kedves Nickynek, Mama, 1899. május 6”.

A tárcát a meggyilkolt orosz cár kapta ajándékba édesanyjától, ha ugyan nem Kreuger vésette bele a círlbetűs sorokat, hogy ezzel is megblöfföljön valakit.

Bizalmas embere szerint egész vagyont ajándékozott el Kreuger élete folyamán ékszerek formájában; aki érintkezésbe került vele, arra rögtön rászórt egy arany cigarettatartót, vagy egy antik pecsétygyűrűt. Így keltette azt a látszatot, hogy mérhetetlen vagyona van.

Minthogy állandóan utazgatott a lakásai közt s a podgyászában nem akart értékes tárgyakat magával cipelni, a személyes céljaira szolgáló ékszerek is több példányban álltak rendelkezésére és ehhez képest szokatlanul nagy mennyiségben gyűlte össze a különböző lakásokból. Így öt platina nyakkendő-tű került elő óriási gyöngyökkel, egy arany nyakkendő-tű hatalmas fehér zafirkövel, két pár gyöngy frakkgingomb, hat drága frakkgingombgarnitúra (plasztrom és kék szálak), nyolc pár kék szálak és 15 aranyóra.

A zsebkörök közül néhány valószínűleg megint ajándékozási célokra szolgált, legalább is a puder- és ruzstartóval kombinált aranyórákról feltehető, hogy nem Kreuger hordta őket, hanem „üzletbarátoknak” voltak fenntartva.

A minatürok, dobozok, a „salak” között akad néhány ritkaság, így például az az aranyás, amit Kreuger ötvenedik születésnapjára kapott barátaitól. Ez a sál a gyufakirály saját aranybányájában mosott aranyból készült és egész vagyona került. Kreuger tulajdonában volt az az ékszerszettel kirakott doboz is, amit az ékszerszettel kirakott doboz is, amit Napoleon annakidején Davout marsallnak ajándékozott. (A volt francia császár éppen olyan „szenvédeyes” ajándékozó volt, mint a svéd „világhódító”). Egy kávékészsztel néhány évvel még régebb: Maria Antoniette ajándékozta svéd származású barátjának, Fersen Axel grófnak. Van egy ezüstdoboz a műtárgyak közt, amiből egy drágakövekkel kirakott pacirta ugrik ki egy gomb megnyomására és énekel. Egy kis szobor a tenniszt játszó „Mister G.”-t ábrázolja: a svéd királyt.

Az ezüstgyűjtemény nem tulságosan nagy, mindamellett akad benne tizenkét pár óriási karos gyertyatartó. (Kreuger szeretett viaszgyertyák fényében vacsorázni és ellensége volt a villanynak, ami egy gyufagyárostól nem is csodálható.) Annál gazdagabb a kristálygyűjteménye: 23 kristálykorsó, 11 tucat pezsgópohár, 10 tucat vizespohár, hogy a boros és likőrös poharakról ne is beszéljünk. Gyönyörű dolgok akadnak a keletindiai porcellán között, többek közt 9 tucat értékes kínai tányér.

De ez mind semmi a műgyűjteményhez képest, a melyben többek közt két eredeti Rembrandt-rézkar található, két tükör a mesternek két önarcképe. Ezek Kreuger newyorki lakását díszítették.

Árverés alá kerül Cornelis Engelbert híres képe „A jó pásztor”, két haysdael, két tükör és Bloot, továbbá Brouwer, Constable, Coret, Courbet, van Geyen, de Gelder, Nobbema, Maes, Mercier, Wynants, Wouwermann, Ryckaert, a fiatalabb Tenniers képei. A nagy olaszok Tintorettoval és Piombóval vannak képviselve. Temérdek képe volt Kreugernek a

modern skandináv piktura mestereitől, ritkaságzsámbe megy a nagy irónak, August Strindbergnek 1890-ben Berlinben festett képe, a „Vörös gomba a tengerparton”. Rodin néhány szobra egészíti ki a gyűjteményt. Gyűjtemény? Kreuger nem volt gyűjtő, a műtárgyakkal csak azért zsufolta tele lakásait, mert ez is emelte a hitelképességét.

A butorok természetesen szintén a legdrágábbak, renaissance-szekevények, ro-

kokó-szofák, gobelinek, 18 valódi szmírnaszőnyeg. A modern butorok és egyéb használati tárgyak is arra vallnak, hogy „a világ leggazdagabb aglegénye” egyáltalán nem élt olyan szerényen, mint ahogy életében azt terjesztették róla.

A hagyaték árverésén előreláthatólag több fog befolyjni, mint a hitelezők remélik. Fél milliárd svéd korona azonban nem. Viszont annyi a Kreuger-koncern passzívája.

Szeptember 16-án összeül a francia parlament

Páris, szeptember 12.

Lebrun köztársasági elnök aláírta a dekrétumot, amely szeptember tizenhatodikára fon-

tos kül- és belpolitikai ügyekben, összehívja a francia országgyűlést.

Egyre nagyobb a feszültség Amerika és Japán között

Tokió, szeptember 12.

Jelentették, hogy Japánban az egész országot behálózó amerikai kémiszervezet fedezték fel. A japán lapok azzal uszítanak most, Amerika ellen, hogy

a kémiszervezet szálai egy amerikai bank tokiói fiókjához vezettek.

A tokiói amerikai követ tegnap erőlyes hangú jegyzéket nyújtott át a japán külügyminisztériumnak, követelve, hogy a japán kormány cáfolja meg ezeket a híreket.

A japánok visszautasító választ adtak, azaz, hogy a kémkedés ügyében a vizsgálat még nem fejeződött be.

A hatóság jóakaratu passzívítása mellett dolgoztak a vassárdisták

Bukarest, szeptember 12.

Roman városban Solomon, az ismert publicista műsoros estét rendezett a Trianon színházban. Az előadás kezdete előtt egy csoport vassárdista töltött be a bejárat elő, és senkit sem engedtek bemenni. Mikor pedig a látogatók tiltakoz-

tak, botokkal verekedést rendeztek, minek során Bayer Jean egyetemi hallgató és L. Iazar tisztviselő súlyosan megsebesültek.

A hatóságok közömbösen fogadták az intézkedést sürgető kérést.

A birságoló adóellenőr a vizsgálóbíró előtt

Szatmár, szeptember 12.

A vizsgálóbíró letartóztatta, majd újra szabadonbocsátotta Vug Vasile pénzügyi ellenőrt, aki az ismeretes feketeszabó birságolások során a busás jutalékok végett, erőszaktól és hamisításoktól sem riadt vissza. Vug Vasile ellen, akit időközben Brassóba helyeztek, más ügyben is vizsgálat folyik Steinberger volt szatmári pénzügyi tisztviselővel együtt. Ez ügy aktái a pénzügyvizsgálaton titokzatos módon eltűntek.

Rendőrség vitte vissza a megszökött csikszeredai városi erdőmunkásokat

Csikszereda, szeptember 12.

A mai munkanélküli világban bizonyára szenzációt fog kelteni, hogy a csikszeredai városi erdőből megszököttek a kitermeléssel megbízott munkások.

A kitermelést egy máramarosi rutén munkáscsoport vállalta, amely azonban pár nap múlva más munkaadóhoz szegődött. A város, amelynek szerződése van velük, rendőrséggel szedette össze a munkásokat és bevittette a rendőrségre, amíg rendezik szerződéses viszonyukat. A munkások és a város közti megállapodás részleteit nem lehetett megtudni, de elképzelhető, hogy milyen munkafeltételek lehetnek azok, amelyek elől még a nyomorúsághoz szokott rutén famunkások is megszökönek.

A csendörök őrzőjét közben leültek mulatni, majd agyonlőtték a velük mulató gazdát

Kalarasi, szeptember 12.

A megyebeli Crurea községből újabb csendörbotrányról érkezik hír. Két falusi dolga végeztével leült iszogatni a kocsmában. Hamarosan berugtak és a zárórán sem akartak távozni. Véletlenül arra haladtak Velea Stefan, a falubeli csendörösvezető és Barbu Vasile csendör. Ahelyett azonban, hogy eltávolították volna a garázda mulatókat és kihágási jegyzőkönyvet vettek volna fel, meghívták magukat az asztalhoz és alaposan kivették részüket a duhajkodásból. Már bajnoki négy óra felé járt, mikor a berugott társaság elhagyta a kocsmát és hazafelé indult.

Utközben azután, eddig kiderítetlen körülmények közt, Barbu csendör ölvölgéni kezdett. Az egyik selyő még a levegőbe ment, de a másik már halálosan találta Barbu S. Fratila parasztagdát, akivel együtt mulattak. A csendör, látva véreben fetregeni mulatólőrsát, megszökött a községből, majd később jelentkezett a csendörparancsnokságon. A vizsgálat megindult.

Okirathamisítással és csalással vádolják az állat- szindikátus több tagját

Nagyvárad, szeptember 12.

Az állatszindikátus több tagja feljelentést tett a nagyvárad-i ügyészségen a szindikátus vezetőségének néhány tagja, Hönig Dávid, Hillinger Márton és Léovay József ellen, akiket csalással és közokirathamisítással vádolnak.

Rámutat még a feljelentés arra is, hogy a szindikátus három emberének kijárója egy ismert nagyvárad-i politikus volt Bukarestben.

A feljelentők azonban nem csak a nagyvárad-i körzetben történt visszaélésekkel vádolják Höniget, Hillingert és Léovayt, hanem szerintük több erdélyi sőt bányási városban is elkövettek hasonló visszaéléseket.

Felrobbantották a kelet- ázsiai vasut egy vonatát

London, szeptember 12.

Mandzsuriából érkező jelentések szerint a kínai szabadcsapatok elkeseredetten folytatják a harcot. Karbinnál a kínaiak

felrobbantották a keletázsiai vasút egyik szerelvényét.

A merényletnek száz halottja és számos sebesülte van.

— Elvérezték a szatmári csapatok. Tudósítónk jelenti: A szatmári labdarugócsapatok, a bajnoki mérkőzések során súlyos vereségeket szenvedtek. Tricolor (Nagybánya)—Törökvis (Szatmár) 2:0. (1:0) — Phönix—SZE 4:1 (3:0). — Viktoria (Nagyvárad)—Olympia (Szatmár) 3:0 (1:0).

— ELŐFIZETŐINK kísérjék figyelemmel a címkejükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedíálása érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár póstán, akár megbízottunk után megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárat szerepel-e a címken.

**a világ-
márka!**

Egészségre
érdekében

Óvakodjék állány utánzatoktól!

Koalíciós kormány készül Magyarországon?

Budapest, szeptember 12.

A magyar politikai életben nagy feltűnést keltett Berzeviczy Albertnek a Pester Lloydban megjelenő cikke, amely azt fejtegeti, hogy az egységespártnak szakítania kell eddigi merev magatartásával és közelednie kell az ellenzéki pártokhoz, egy „nemzeti kormány” alakítása céljából.

— Elfogott tolvajok és betörők. Egy héttel ezelőtt történt, hogy a Brassó-bukaresti útvonalon egy német utastól ismeretlen tettes ellopta a pénztárcáját, a melyben 28 ezer lej készpénz volt. A rendőrség megindította a nyomozást és Nagyszebenben sikerült a tettest Tangler Vilmos rovimultu zsebtolvaj személyében elfogni. Tangler Bukarestbe szállították, ahol többrendbeli betörésért és lopásért fog felelni. — A múlt napokban a háromszékmegeyi Lécfaluban ismeretlen tettes betört Bun György kereskedőhöz, a kitől nagymennyiségű árut és készpénzt lopott. A csendőrség nyomozása alapján sikerült elfogni a tettest Bartis Róbert 26 éves fiatalember személyében, aki bevalotta tettest, sőt elmondotta, hogy Brassóban is elkövetett az utóbbi időben két betörést, amelyeknek eredménye tíz ezer lej volt. Bartist most beszállították Brassóba, ahol a rendőrség foglyá. — Marosvásárhelyről jelentik: A múlt éjszaka folyamán a közeli Sárospatak községben betörték a Hangva fogyasztási szövetkezet ottani fióküzletében és onnan nagymennyiségű árut vittek el. A csendőrségnek sikerült a tettest rövidesen elfogni, Kovács József személyében, akit beszállítottak a marosvásárhelyi ügyészségre.

— Halálos végű gyermektragédiák. Lugosi tudósítónk jelenti: Két kis gyermek tragikus halálát okozta a véletlen Lugoson tegnap és tegnapelőtt. Julkó Rozália kilencéves kis fia a konyhában játszadozott, melynek padlóján egy vizeteli kis fazék állott. Mialatt az anyja a szomszédos boltban járt bevásárlás végett, a játszadozó kis fiu feje valahogy beleszorult a fazékba s mire az anyja visszatért, a gyermek az alig pár centiméternyi vízbe belefulladt. — A másik tragikus gyermekáldozat Fogaras Constantin hét esztendőes kis fia, aki a reggeli tejforralásnál anyja körül serteptelt a tűzhely mellett. A kis fiu egy vigyáztlan pillanatban magára rántotta a tűzhelysofájns ujját, melynek következtében a tűz égési sebeket szenvedett, hogy alig egy óra után meghalt. A szerencsétlen szülők ellen az ügyészség az eljárást megindította.

— Rajtavesztett a templomrabló. Gyergyószentmiklóson szombat éjjel a római katolikus templom mellett elhaladó rendőr üvegcsörömpölésre lett figyelmes. Odament a templomhoz és az egyik ablaknál ép akkor ragadta nyakon György Lajos munkanélküli kubikost, a mikor a rács vasát feszegette. A nyomorral védekező betörőt letartóztatták.

— Meghalt dr. Gulya László tanácselnök. Budapestről jelentik: Dr. Gulya László, a közigazgatási bíróság tanácselnöke, a legkiválóbb jogászok és bírák egyike, 67 éves korában meghalt. Dr. Gulya László Kézdivásárhelyen mint törvényszéki bíró kezdte pályáját, majd Szászrégenben vezetőjárásbíró. Csikszeredán, később Szabadkán törvényszéki elnök. Nagy tudása, éles judiciuma és rendkívüli munkabírása fiatalon juttatta a közigazgatási bírósághoz, ahol legutóbb már tanácselnök volt. Kijelölve arra, hogy Wlassics Gyula elnök mellett az előkelő testület alelnöke legyen. Dr. Gulya László sógora volt néhai Molnár Viktor államtitkárnak, dr. Kupcsay Felicán miniszteri tanácsosnak és dr. Kupcsay Bernát brassói ügyvédnek. Dr. Gulya Lászlót e hó 12-én temették nagy részvét mellett a Kerepesi-úti temetőben a székesfőváros által felajánlott diszszirhelyen.

— Fürdés közben. Marosvásárhelyről jelentik: Barabás Flóri 18 éves mezőfelelő leánya a Marosba ment fürdeni. Fürdés közben a gvengén uszó leányt egy örvény elkapta és még mielőtt megmentésére siethettek volna, belefulladt a folyóba. Holttestét néhány óra múlva halászták ki.

— Falusi szerelmi hír. Lugosi tudósítónk jelenti: Zsupán szörénymegeyi községben egy tizenhétéves fiatal parasztleány, Angélica Vojtek, amiatti elkeseredésében, hogy kedvese elhidegült tőle és más leánynak kezdett udvarolni, öngyilkosságot követett el. Valahonnan nagymennyiségű szublimátot szerzett, melynek oldatával megmérgezte magát.

Idegek

Csak kevesen ismerik az idegek anatómiai életét, titokzatos szerkezetét és szerepét a mindennél bonyodalmasabb emberi szervezetben. Mégis mindenki a nével takarózik, védekezik, ha bajban van és ha ő a támadó fél.

Szervezetünk eme legfinomabb és legbonyodalmasabb remekművét, az orvosok is csak fő vonásaikban ismerik. Arnyalataiban — senki.

— Idegek dolga! — mondják naponta, de nem tulságosan rég idők óta. Legfeljebb harminc esztendeje. Idegek dolga: az erkölcs, a büni, az akarat, az indulatok, a betegségek légiói, a lángész, a butaság és az örület.

Az idegek agyszálai között kusza, kölygyökerezik minden gondolatunkat.

— Rosszak az idegei! — mondják az ismeretlen emberre. — Régen azt mondták róla: egy goromba paraszt! Vagy: műveletlen ember. Dühös bolond. Méregzsák...

A feleselő szolgálót elengedte a gazdasszonya — mert feleselő — mondta minden tudományos megállapítás mellőzésével. Ma azt mondják:

— Nem lehet ezt a Marit tartani, mert nagyon ideges.

A régi szolgáló, akit ujesztendőtől ujesztendőig fogadott fe a tekintetes asszony, a következő ujesztendőre valami álokkal felmondott. Bizalmasainak elárulta:

— Nem lehet vele kibírni, olyan mérgező természetű.

A férfiak nem is mérgezőek, dühösek voltak. Ma ellenben, a kiméletlenség és leplezett vadság századában, mindenki csak ideges. Láttam egyszer egy ifjút, akit rajtacsíptek. Üldözői végig kergették a padláson, háztetőn, míg végre megadta magát. Zihálva állott üldözői között, mire a házmesterné így szólt: — Ne bántás! Nem látják, hogy az idegei agyon vannak kinezva?

Mindenki kacagott: az idegei! A halálosítéletek eltörlésére alakult ligának tagja lett egy hölgy. Humános cselekedetének rugóját így magyarázta:

— Tökéletesen el tudom képzelni a halálraítelt idegeinek szörnyű gyötrelmét...

Helyes. De mérjük ugyanakkor egyenlő mértékkel. Képzeljük el a halálraítelt áldozatának hasonló gyötrelmét. Azt is megölték, tehát az ő idegeinek is megvolt a szörnyű gyötrelme.

Bizonyos, hogy a bűnök gócpontja az idegekben székelt. A nagy jogászok és humanisták szerint: nincs is emberi felelősség. Az ember csak születik valamire és az idegei végrehajtják vele. Eszerint az idegeink, akárcsak a manduláink, inkább kárunkra, mint hasznunkra vannak. Ettől legalább egy operáció megszabadítja az embert, míg az idegektől nem szabadítja meg semmi. Ez végérvényesen belénk van zárva, mint minden szerencsétlenségünk egyetlen és kiirthatatlan fészke.

— Uralkodj a természeteden! — írja egy levelében XII-ik francia Lajos a fiának. Nero nevelője: Szeneka, bizonyára szintén elmondogatta ugyanezt császári tanítványának — siker nélkül. Mi volt beteg Nérobán és mi beteg a rossz, alacsonyalkú emberben? A jelleme, a vére, vagy az idegei?

Arnyalatok — nincs reá felelet.

Németnyelvű kommunista röpiratokat terjesztettek Bukovina fővárosában

Csernovic, szeptember 12.

Az éjszka nagymennyiségű németnyelvű kommunista röpiratot szórta szét a város Clacucica nevű külvárosában és a belváros több utcájában is.

A manifestumok a lakosságot az imperialista háború ellen való küzdelemre, gyári sejték szervezésére, utcai tüntetések rendezésére, valamint a rendőri brutalitások ellen való tiltakozásra hívják fel. A sziguranca eddig a kommunista szervezet három tagját tartóztatta le az izgató röpiratok terjesztése miatt.

Megszüntetik az agrárbizottságokat

Bukarest szeptember 12.

A földművelésügyi minisztérium törvényjavaslatot dolgozott ki, amely megszünteti a központi agrárbizottságot és valamennyi kerületi agrárbizottságot.

amelyek tudvalevőleg az agrárreformmal kapcsolatos ügyeket intézték. Ezentúl az agrárreformra vonatkozó kérvényeket és felelőzéseket a bíróságok intézik. A revizióra vonatkozó kérvények az illető kerületi ítélőtáblához intézendők.

B. L. 4. OLDAL

Kihajolni veszélyes!

Trockijnak a magyar vonatban nem szabad az ablaknál mutatkozni

Budapest, szeptember 12.

Külföldi jelentések nyomán a lapok már azt a hírt kolportálták, hogy Trockij, az orosz forradalom száműzött vezére, megérkezett Pöstyénbe. Ezzel szemben tegnap az a jelentés érkezett Pöstyénből, hogy Trockij még nem érkezett meg oda, hanem csak csütörtökre várják. Jelenleg még Konstantinápolyban tartózkodik.

Trockij hír szerint már megkapta az átutazási engedélyt Bulgáriától, Jugoszláviától és Magyarországtól is. Pöstyénbe menet át kell utaznia ezeken az országokon. A magyar

kormány igen szigorú feltételek mellett adta meg az engedélyt. Mindaddig, míg Trockij vonata magyar területen halad, külön zárt fülkében kell tartózkodnia és a melléje rendelt detektívek ügyelni fognak arra is, hogy ne menjen az ablakhoz és ne mutatkozzék ott.

Tilos bárkit is a közelébe engedni, úgy, hogy a száműzött bolsevik diszkrétbben fog utazni, mint akármilyen fejedelem. Trockijt egész útja alatt külön dektívosztag fogja őrizni, amely bulgár, jugoszláv és magyar rendőrtisztviselőkből áll.

Minek a kisebbségi minisztérium?

Ha mégis kellene, akkor csak valamennyi kisebbség bizalmából és akaratából

Bethlen György leckét ad Brandschnak a jogok és kötelességek dolgában

Bukarest, szeptember hó 12.

Augusztus harmadik hetében történt, hogy Brandsch Rudolf dr. kisebbségi alminiszter felhívást intézett a kisebbségi pártok vezéreire. Brandschnak az volt a kívánsága, hogy a kisebbségi pártok vezéreivel értekezletet tarthasson, hadd vitassák meg:

hogyan lehetne a kisebbségek közös érdekeit a román állameszmé keretein belül megoldani.

Brandsch alminiszter átirata megállapítja, hogy a kisebbségi alminisztérium egy évnél hosszabb működése alatt elérte, azt a célt, amelynek érdekében létesítették. Arra is hivatkozik Brandsch, hogy a kisebbségi kérdést állampolitikai problémaként kell kezelni és a pártok politikájától nem szabad függővé tenni.

A kisebbségi alminiszter átiratát megkapták az összes kisebbségi pártok vezetői s természetesen Bethlen György gróf, a magyar párt elnöke is, Brandsch a hivatalos átirathoz magánlevelet is mellékelte, amelyben azokra a bírálatokra tért ki, amelyek a kisebbségi alminisztériumot az utóbbi időkben érték.

Bethlen György gróf most adott választ Brandschnak. Minthogy válasza a magyar párt hivatalos állásfoglalását szövegi le, részletesen ismertetjük az alábbiakban a magyar párt elnökének levelét.

Bethlen György válasza mindenekelőtt azt hangsúlyozza, hogy nem ért egyet abban, hogy a kisebbségi alminiszteri állásra szükség volna és hogy működése eredményes lett volna. A kisebbségek helyzete tudniillik ma sem jobb annál, mint amilyen volt a kisebbségi alminisztérium létesítése előtt. A józan logika önként felveti azt a kérdést, hogy ilyen körülmények között egyenesen nem ártalmas-e a kisebbségi kérdésre nézve, hogy bármily kisebbség részéről is támogatásuk a jelenlegi állapotok fenntartását, ami olyan látszatot kelt belföldön, külföldön egyaránt, mintha a kisebbségi kérdés a román államban már olyan mederbe terelődött volna, amely lehetőség teszi, hogy kisebbségi politikus miniszteri tárcát és felelősséget vállalhasson. Ezt az állást kisebbségi politikus, Bethlen György felfogása szerint csak akkor fogadhatja el, ha a kisebbségi kérdést illetőleg

a légkör, az általános kormányzati politika és a kérdés megoldási folyamata bizonyos haladást mutat fel.

Ma még az a helyzet, hogy a kisebbségi jogokat csak a többségi nemzettel folytatott küzdelem útján lehet érvényre juttatni. A küzdelem pedig csak az összes kisebbségek szolidaritás és összefogása esetén lehet eredményes.

Ki képviselheti a kisebbségek érdekeit a kormányban?

— Hogy valaki tényleg a kisebbségek politikai képviselője lehessen a kormányban, — írja válaszában a magyar párt elnöke — ehhez az kellene, hogy azok delegáltja, vagy legalább is bizalmuk letéteményese legyen. Mégpedig nem csupán egyiknek, hanem lehetőleg az összeseknek, de mindenesetre a legnagyobb létszámmal közülök. A magyar kisebbség teljes joggal és illetékességgel szólhat hozzá egy bár nem magyar, de más romániai kisebbséghez tartozó politikus ténnyéhez.

Bethlen gróf ezután azt kifogásolja, hogy a legnagyobb számban élő kisebbségek,

a magyarságnak véleményét a kisebbségi alminiszteri állás betöltésénél egyetlen illetékes tényező sem tartotta érdemesnek megkérdezni.

Brandsch és a magyar kisebbségek bizalma

— Távol áll tőlem személyes vontakozásokat keresni — írja a továbbiakban Bethlen György gróf, — vagy belekeverni a kérdésbe, de nem mellőzhetem annak felemlítését, hogy

a miniszter ur politikai szereplésével nem szerezte meg a magyarság bizalmát...

Éppen kisebbségi alminiszteri minőségében két olyan kormánynak volt a tagja, a melyek alatt két parlamenti választáson a magyar kisebbséggel szemben a választások szahadságát sértő különféle meg nem engedett hatósági beavatkozások nyertek alkalmazást... Miniszter ur tagja lévén mindkét kormánynak, azokkal

együtt kénytelen elviselni eme tényekért a felelősséget, még abban az esetben is, ha nem részes a választási visszaélések elkövetésében. Egyébként nincs tudomásom arról, hogy ezeknek elítélését nyilvánosan kifejezésre juttatta volna. És itt ismét felmerül a kérdés, hogy miképpen viselkedett politikai állást kisebbségi politikus olyan kormányokban, a melyek általánosan, de különösen a kisebbségekkel szemben tanúsítanak ilyen választási magatartást. Ezek miatt hangzottak el bírálatok a nyilvánosság előtt miniszter ur politikai magatartásáról.

Bethlen György gróf ezután kifejti, hogy bár álláspontját teljes egészében fenntartja, mégis

hajlandó a Brandschtól összehívott értekezleten megjelenni.

De csak abban az esetben, ha arra a Magyar Gazdasági Szövetség nem kap meghívást. Mert az ilyen alakulatokat azért hozták létre kormánytámogatással, hogy őket verjenek a kisebbségi népek sorai közé. Ha pedig Brandsch ezeket is meghívta volna, a magyar párt csak külön megbeszélésen hajlandó kifejteni az erdélyi magyar kisebbség boldogulásának feltételeire és e boldogulás jelenlegi akadályaira vonatkozó észrevételeit.

Levele utolsó soraiiban Bethlen gróf arra hivatkozik, hogy álláspontja a magyar párt hivatalos felfogását tükrözi vissza.

Ujból elfogtak egy szovjet kémét Besszarábiában

Kisenev, szeptember 12.

Furcarinál tegnap újabb szovjetkurirt fogtak el a grancsárok, névszerint Zinovjev Mihail. A nála talált okmányok állítólág azt bizonyítják, hogy Zinovjev a szovjet megbízásból működő kémiszervezet tagja volt.

A strezai konferencia

Páris, szeptember 12.

A Temps strezai tudósítójának jelentése szerint a konferencia bizottságai ennek a hétnek a végére előreláthatólag befejezik munkásságukat, úgy, hogy a konferencia a jövő héten ismét plenáris ülést tarthat.

Megérkeztek
a legujabb átmeneti, télikabát és öltöny
SZÖVETEK
melyeket a
VESTIS
hallatlan olcsó árban árusít!

I-a átmeneti és télikabát tiszta
gyapjuszövetek már
270, 320, 370, 420, 470 Lejért
Szövetmaradékoknál

50%
engedmény!

VESTIS SZÖVET és SELYEMÁRUHÁZ
Brassó, Lensor 22

Külföldi diplomaták a Hortobágyon

Utközben a francia katonai attaché autója nekiment egy villamosnak

Budapest, szeptember 13.

Vasárnap délelőtt De Vienne budapesti francia követ vezetésével előkelő társaság érkezett Debrecenbe. A vendégek nagyrésze a külföldi budapesti követségeinek tisztikarához tartozott. A társaság előbb megtekintette Debrecen városát majd három autóval a Hortobágyra indultak. Az egyik utkeresztesződésnél Seneville francia katonai attaché autója belerohant egy villamosokocsiába. A villamos kiugrott a sínekről, az autó megrongálódott, Seneville azonban csak könnyű sérüléseket szenvedett. A társaság zavartalanul folytathatta tovább az utat.

A Banca Națională terve:

Csak 90 napra az áru beérkezése után ad devizát

Bukarest, szeptember 12.

Eddig a devizahivatal az árukat importáló kereskedőknek kiutalta az áruk vételárát, illetve a kért devizát, ha az illető beigazolta, hogy az áru beérkezett az országba. Legújabb hírek szerint ezt a természetes rendszert meg akarják változtatni és a Banca Națională ezentul devizát csak az áru megérkezésétől számított kilencven nap után szolgáltat ki.

A Banca Națională úgy okoskodik, hogy az importőr a külföldi cégektől legalább kilencven napos hitelt kap és ezért nincs szüksége előbb devizára.

Ha a Banca Națională ezt a tervezett új rendjét ténylegesen beveti, majdnem teljesen megszűnik az import, mert nagyon sok olyan cikk van, amelynél a külföldi eladó semmiféle hitelt nem ad.

A Banca Națională mindenesetre nagyon jól járna ezzel az új kiutalási rendszerrel, mert három hónapon át egyáltalán nem kellene devizát kiutálnia és így, mivel az exportdevizákat e 3 hónap alatt is megkapja, devizakészlete nagyon felszaporodnék.

Megváltoztatták a kórházak állami szubvencióját

Bukarest, szeptember 12.

Az állam a minisztertanács 1932. áprilisi második határozata szerint 42.500.000 lejrel járult hozzá a kórházak fenntartásához. Az egyes kórházak közti felosztást most számos panasz alapján revidítették. A megyei kórházakra 27.420.000 lej, a városiakra 15.080.000 lej fog jutni. Erdélyben a következő megyei kórházak szubvencióját emelték fel.

Kolozsvár 150 ezerrel 350 ezerre, Kis-küküllő 300 ezerrel 700 ezerre, Háromszék 150 ezerrel 350 ezerre, Máramarosé vizont 500 ezerrel 400 ezerre csökkentették. Bihar megye, Udvarhely és Nagy-küküllő megyék és Nagybánya kórházainál nem változott a helyzet. Az alanti összegeket kapták a következők, eddig nem segélyezett megyei kórházak: Fogaras 100 ezer, Hunyad 500 ezer, Maros 140 ezer, Naszód 250 ezer, Szilágy 300 ezer, Szamos 300 ezer.

Grigorescu mérnöknek sikerült Párisba szöknie

Három ügyészség keresi lázasan a nagystílú szélhámost

Csikszereda, szeptember 12.

A napokban részletesen beszámoltunk arról a bűnlajstromról, amit Grigorescu Miklós állítólagos mérnök Csikmegyében és az ország más részein elkövetett. A vábék között szó volt két letéti pénzári nyugta hamisításáról is. A szóbanforgó nyugtákat Grigorescu a pitești állami licium igazgatóságánál garanciaként helyezte el. Az iskolánál vállalt munkálatokat természetesen nem fejezte be s mikor be akarták váltani a nyugtákat, kiderült, hogy hamisak.

Ezzel kapcsolatosan a csikszeredai, argesi és a bukaresti ügyészségek lázasan keresik Grigorescut s egyben vizsgálatot indítottak társai ellen is. Késégtelenül megállapította a csikszeredai ügyészség, hogy Grigorescunak társai voltak. A nyugtákhöz szükséges blankettákat, amely

Kiadó

nagy fizethetőségek a legjobb kereskedelmi részben, a város közepén
BUKAREST, Str. Sf. Gheorghe Nou. 7.

lyekből nem tudják még mennyi lehetett a többihez hasonlóan forgalomban, nem az állami, hanem magánnyomdában készítették. A nyugták kiállításához szükséges bélyegzőket szintén, mert a csikszeredai pénzügyigazgatóság bélyegzője régi, a használatától már kopott is, míg a Grigorescu bélyegzői vadonatújak.

Most erélyes nyomozást indítottak, annak megállapítására, hol készültek a nyomtatványok és a bélyegzők.

Ezzel az ügygel kapcsolatosan egy magasabb pénzügyi tisztviselő érkezik Csikszeredára a napokban s nincs kizárva, hogy egyeseknek, amint jeleztük, melegük lesz, mert Grigorescu fénykorában igen élvezte a kegyeiket.

Lezuhant és szörnyethalt az európai körrepülés lengyel győztese

Varsó, szeptember 12.

Zwirko hadnagy, az idei körrepülés győztese, tegnap repülőgéppel a prágai repülversenyre igyekezett. A csehszlovákiai Cierlicko közelében azonban borzalmas szerencsétlenség érte. A gép hirtelen lezuhant, darabokra zúzódott és Zwirko kísérőjével, Wigurával együtt szörnyethalt. Hogy a szerencsétlenséget mi idézte elő, egyelőre nem tudják.

Autón elrabolták egy háromszéki asszony tizennyolc éves leányát

Egy társnője, akit udvariasságból szintén felvettek a gépkocsira, idején leugrott, de az eséstől és izgalomtól megbetegedett

Brassó, szeptember 12.

Összeasszott, fonnyadt asszony állított ma be a brassói rendőrségre. Késégtelenül adta elő panaszát és sürti könnyhulátások között kért segítséget.

Elmondotta, hogy Beder Józsefnének hívják, a háromszéki megyei Cofalvára való. Ott is lakik öt gyermekével és kis unokájával együtt. Az öt gyermekből azonban most már csak négy van. Mert az ötödiket elrabolták. Ugy történt az eset, hogy két héttel ezelőtt tizennyolc éves leánya, Beder Zsuzsa, egy másik falubéli lánnyal elment a nagyhorosnyói vásárra.

A vásárból aztán, — mondja kétségbeesetten az asszony, — megismerkedtek valami fiatalemberrel, akik mindenáron szórakozni akarták vinni őket. A lányok azonban nem akartak menni, hiszen nem látott leány az enyém, nem volt az még kinn a faluból, csak vásárokon. Estefelé aztán éppen hazafelé indultak gyalogosan, amikor a fiatalember, akik szintén a vásáron voltak, mondták nekik, hogy elviszik őket a cofalvi eltérőig egy masinára. Mert ők masinával hozták vásárra az árut és ugys üresen mennek, hát elfér a két leány. Azok megörvendtek, hogy nem kell gyalogolniuk, felszállottak az autóra. Mikor aztán az eltérőhöz értek, a bitang fiatalember nem akartak megállni velük. Az egyik leányt hátra húzták a masinára, az enyém meg elől tartották. Hiába sirámkoz-

tak, sikitoztak, nem engedték őket szabadon. Akor az egyik leány fogta magát és leugrott az autóról, az enyim pedig hiába akart, nem tudott, mert elől ült a sofőr mellett és az nem hagyta.

Én pedig hiába vártam otthon a leányomat este, meg másnap reggel, az csak nem jött. Elmentem megkérdezni, hogy a másik leány nem jötte-e meg. Hát az otthon feküdt beteg, mert megütötte magát az ugrásnál és sirva mesélte el, hogy mi történt velük.

Azóta aztán bejártam én minden csendőrséget, meg a bíró urakat, sehol semmi. Ott állók az öt gyermekkel, nincs aki ügyeljen rájuk, nincs aki keressen, mert eddig a Zsuzsa otthon volt én meg dolgoztam a malomban. Nem tudom, mit kellene csinálni, honnan kellene megtudni, mi lett a lányommal. Meg aztán az sem hagy nyugton, hogy olvastam egy újságban, hogy Csernovic mellett meggyilkolva találtak egy leányt, akiről nem tudják, hogy kicsoda. Almomban mindig azt látom, hogy a Zsuzsát ölték meg. Legalább azt tudnám, hogy él-e még, zokogja elkeseredetten az asszony.

A brassói rendőrség most mindenhol köröztenni fogja Beder Zsuzsát, akit a lelkiismeretlen emberek elraboltak. Eddigi megállapítások szerint a teherautó egy gyulafehérvári vásárosé volt s most a rendőrség ebben az irányban kezdte meg a nyomozást.

„Könyörtelennek leszünk“

Külön bizottságot nevezett ki a belügyminiszter a baksis, hatósági gorombaságok és egyéb brutalitások megfélemezésére

Különösen szigorú büntetés alá esik a verés

Bukarest, szeptember 12.

A napokban adtunk hírt a személyes szabadság védelméről szóló törvénytervezetről s most a belügyminisztérium adta ki az alábbi rendkívül érdekes rendeletet a baksisról és a hatósági brutalitásról.

A rendelet főbb pontjai a következők:

1. Állandó bizottság alakul, élén a belügyminisztériumi főtitkárral. Tagjai: A csendőrség vezérfelügyelőségének, a központi rendőrigazgatóságának, a bukaresti rendőrprefektúrának és a minisztérium központi igazgatóságának egy-egy delegátusa. A bizottság kiegészíthető egy képviselővel azon megyéből, ahol a bepanaszolt köztisztviselő működik. Titkára Muzatescu kabinetfőnök.

2. A bizottság a helyszínen bármilyen vizsgálatot folytathat.

A határozat végrehajtási utasításai így szólnak:

Tekintettel a panaszokra, amelyeket közvetlenül vagy a saját útján kapunk, tudomására hozzuk a belügyminisztérium alá tartozó összes tisztviselőnek:

A köztisztviselő a konkrét kifejezője a szervezetnek, amely biztosítja az államapparátus normális menetét. Tehát megbízhatóságot és tekintélyt kell keltenie. Ugyanakkor tudnia kell, hogy az ország szolgálja.

Emberi és politikai módon kell viselkednie a közönséggel, bármilyen nem-

zetiségű, vallású vagy szociális állású legyen is az illető.

Egy jó szó, baráti felvilágosítás becsülje meg a kicsit, a kicsit és a nagyot is. Ellenben

a sértő szavak és brutális gesztusok szigorú büntetésben részesülnek. A közönség jelentse az ilyen eseteket a hivatalfőnöknek vagy közvetlenül a minisztériumnak írásban.

Különösen szigorú büntetés alá esik a verés.

A hatóságok tekintélyét lesúlyosztó dolgokról, mint a baksis, fölösleges is beszélnünk. Könyörtelennek leszünk. A kabinetben állandó bizottság működik az ilyen visszaélések megtorlására.

A következő fejezet szigorúan tiltja az állami, megyei vagy községi autók és egyéb berendezések használatát magáncélokra, amiről már annakidején beszámoltunk. Majd felkéri a közönséget, hogy segítsen a rendelet végrehajtásában, bejelentve minden ilyen visszaélést, de csak komoly esetekben, mert bűn megsérteni egy komoly tisztviselő becsületét, különösen ma, mikor annak ez a becsület legfőbb elégtétele az anyagi nehézségek közepette.

A rendelet azután felhívja a belügyminisztérium alá rendelt valamennyi hatóságot, köztük a sziguranca, csendőrséget, stb. főnökeit a rendelet végrehajtására.

Nincsen semmi kétség:

Sem a „Luxus-krém“, sem „csoda-krém“, sem „utáztatok“ nem pótolhatják a

NIVEA-CRÉME-T.

Mert az egész világon nincsen más krém, amely szintén a bőrpoló euceritet tartalmazná, pedig ezen alapszik a Nivea Crème meglepő hatása. — Tehát: Csak Nivea Crème-t és semmi mást!

Zseni az országuton

Terülj, terülj asztalkám, de másoknak; övé csak a nyomor

Háboru. Galicia. Delatin. Hullanak az emberek. De van olyan is, aki megmenekül. Fél lábbal, fél karral, átlőtt tüdővel. De megmenekül. Ezek közé tartozik Sarkadi Szilágyi Sándor tordai asztalos mester is. Ballábát éri egy golyó és be szállították a kórházba. Mire ismét felépül, már vége a háborúnak. Megkezdődött a béke. A béke, amely a háborúból megszabadult embereknek az igazi békéltetését, jelenti. Sarkadi Szilágyi Sándor asztalosmester, aki már tizenkét évet dolgozott egy gyárban és önként ment katonának, mire visszatér, nem kap munkát. Azért mégis dolgozik. Agyában tekervényes és érdekes tervek szüleinek meg. Szekrények, asztalok, butorok, amilyeneket még senki sem csinált, ami igazi érték lenne. Szekrény, amelybe egész szobabutor van beépítve. Ugyanilyen íróasztal, Kártyaasztal, amelyen ha nyomnak egy gombot, székek ugranak ki belőle és a kártya. Ezt meg is csinálta. Jön egy német ember és megveszi tőle néhány garasért meg egy vacsoraért. Aztán hatalmas összegért eladja egy német gyárnak.

Sarkadi Szilágyi Sándor pedig már 64 éves és öttagú családjának nem tud enni adni Tordán. Elhatározza, hogy elmegy és valahol megpróbál elhelyezkedni. Pénze azonban nincs az utazásra, hát neki indul gyalog. Két hónappal ezelőtt indult el Tordáról. Ma érkezett Brassóba. Bejárta fél Erdélyt, felment egész Bukarestig. Hatvan napja folyton járja a világot. Munkát még sehol nem kapott. A kertekből titokban szedett gyümölcsöt eszi. Zsebében nincs pénz, csak találmányainak tervezetei. Ami, ha nem tordai szegény ember zsebében lennének, már rég hatalmas összegekre váltódtak volna fel. Így azonban nem. Sarkadi Szilágyi Sándor Brassóban sem talált munkát. Most megy tovább a Székelyföldre. Hatvan négy évével, Delatinnál átlőtt lábbal, teli és mégis üres zsebekkel tovább cipeli a köves országuton, ugyancsak köves életét.

Magyar sors?

Nem. Embersors a huszadik század elejéről...

(d. k.)

Meghosszabították az idegenek tartózkodási engedélyét

Bukarest, szeptember 12

A minisztérium rendeletet adott ki, mely szerint a tartózkodási engedélynek számító összes ideiglenes igazolványokat hivatalból szeptember 30-ig meghosszabbítják.

Szülők figyelmébe!

Intézeti és iskolai ruházati cikkek nagy választékban:

KERTÉSZ

TESTVÉREK
BRASSÓ, KAPU-UTCA 26

Paplan	—	—	—	—	400 L.-től
Paplanlepedő-vászon	—	—	—	—	35
Felsőlepedő-vászon	—	—	—	—	35
Matrackelme	—	—	—	—	45
Fehérneműsifon	—	—	—	—	25
Fehér mosottvászon	—	—	—	—	15
Fehér abroszkelme	—	—	—	—	69
Intézeti szalvéta	—	—	—	—	25
Törölköző	—	—	—	—	22
Fekete és színes glot	—	—	—	—	69
Intézeti gyapjuseviót	—	—	—	—	55
Mintás iskolai-szövet, duplaszáles	—	—	—	—	39
Sportszövet, fiúhának	—	—	—	—	125
Ruhaféltel	—	—	—	—	45
Cérbabarchet	—	—	—	—	35
Tenniszféltel	—	—	—	—	19
Zefírek	—	—	—	—	12

Patentharisnyák, oxfordok, zephierek, pouplinok, kazánok, stb. nagy választékban.

Hírek

Papirkosár

Kukliprédikáció

A tényállás, amelyhez néhány szavaz kukliprédikáció csatlakozik, röviden összefoglalható. Rövidebben és szárazabban, mint teszem fel, egy rendőri jelentés szövege:

Szilágyi Klára budapesti színésznő autójával elgázolt a Dob-utcában egy utcaseprőt, Méry Endre magántisztviselő, aki őt autóvezetésre oktatta, ijedten kapott a volán után s amint a művésznő rózsás kacsóit a kormánykerékről lerángatta, a nagy sebességgel száguldó kocsi felszaladt a járdára. Egy gyalogjáró úgy a falhoz lapult, hogy azon minutában szörnyet halt.

A nevek tulajdonképpen nem is fontosak.

Mert ha négyzetgyököt vonunk a fenti száraz tényállásból, a lényeg gyökeként csak annyi marad, hogy a művésznő odaült a volán mellé.

A művészek valahogy kiülni esnek a társadalmon. Nem is okvetlenül szükséges, hogy az alkotó művész rendes és pedáns kerékként illeszkedjék bele ebbe a rozoga társadalmi masinába. Neki is, nekünk is, szükséges, hogy a magasabb intellektus, kissé távolabb álljon a dolgok mellett, kiülni az életen, nagyon kiülni, hogy annál jobban meglessa és megérezze hallatlanul finomabb érzékzseroivel, hogy mi a földi lét kis békaegyharcából az örökkévaló: az aeternum humanum.

A művésznőkkel, pláne a pesti művésznőkkel, kissé más kalkulációt kell csinálnunk. Ezek nem kiülni állnak és élnek a társadalomnak, hanem direkt fölülte. Elég magasan, legalább ahhoz elég magasan, hogy mi, népség, katonaság kifordult szemgolyókkal nézzünk fel abba a sztratoszférába, ahol a parfóm, a hab-selyem alsónemű, ékszer garmadával és autó minimum nyolc hengerrel jelzi, hogy az istenek kegyes hangulatban valának, amikor az illető művésznő világra kegyeskedett jönni.

Valószínű, hogy a világrajövetel kissé zürzavaros pillanatában az illető nőnemű felebarátunk még nem tudta, hogy... Csak később lett tudatossá benne, hogy... Megmondják neki és bizonyítják neki, hogy...

...Hogy ő, na, hogy is mondjuk... Hogy nem azt érdemli az élettől, amit a srég vizavi lakó másik házmaster nőnemű sarjadéka. Ennyi már elég a nőnek, a pesti nőnek, a művésznőnek...

Már ott van a színpadon. De ez csak annak fontos, aki bolond jegyet váltani a nézőtérre. Neki nem. Sőt, sokszor volt impresszió, hogy az egész moka ott fenn a legalábbis félvilágot jelentő deckákon nem a nézőtérnek szól, hanem a festett kulisszák masztikszbüzös világában csillogó monoklinák, pénzárccának és a hozzájuk tartozó felebarátoknak.

A művésznők kiülni kell állania a társadalmon, hogy kifújja magából az élet lényegét alkotó szépségeket és igazságokat. A művésznő direkt megőrülne, ha csak egy pillanatig is magára hagynák. Ha kifejejtene a társadalomból, amelynek hódolatában, mint valami előlegezett hullámfürdőben jobb ha én libickolok, mint a srég vizavi házmasterkedő Lóji bácsi csemetéje, az a tramlpi.

A művésznők van valami sugallata, amely egyenesen Istentől jött. De ezzel éppen elég száraz kenyert ehetik, ezzel járhat kirojtosodott nadrágban, ezzel még köthet szulzót a nyakába és nekivághat a Dunának. Az isteni sugallattól diktált remekművek nem jelennek meg szezonárul, kapós portékát. Különösen ha az isteni sugallat tulságosan lényegreütő szavakat kényszeríti a kéziratpapírra...

A művésznőtől kutya sem kinán ilyen hiábavaló szellemi dugárut, amit a kor-szellem vámhivatalában nem vámol el a közvélemény. Elég, ha van neki egy kis sex appeal-je, elég ha tudjuk, hogy valószínűleg áll a háta mögött diszkrétan egy monokli és egy pénztárca. Hand és játék nem fontos. Mert ezzel szemben senki olyan sikkesen, olyan királynői bájjal nem tud odalibbeni ama kis nyolc-hengeres minimum Limousine mellé, mint ő, a pesti művésznő.

Mondom mégegyszer, a művésznő kiülni áll a társadalomnak. Annýra kiülni, hogy ha véletlenül visszahull ebbe a monoton molochba, akkor már csak a morgue vizes cementlapjain nézhetjük meg a porhüvelyet, amelyben az isteni sugallat néhány röpke földi évre tanyát vert. S akkor a diszshr hely kijár neki. Mert temetni tudunk aztán, a magyar glóbuszon, ha értékes életeket megtartani nem is...

A művésznő felettünk áll, ő milyen elérhetetlen magasságban! Ha néha leereszkedik — s nem a tegnapielőtti katasztrófa az első példa erre — egy társadalmi alkotó elem alaktalan hústömegként mázolódik a falra. Ha a hetven-négy éves öregur csinálna ilyesmit, valószínűleg megincselnék. Sőt: egészen bizonyosan. Előégre, aki nem tud autót vezetni, az ne üljön a volán mellé.

A művésznőnél azonban ez egy sikk és cukiság, hogy olyan édesen ken a falhoz, mintha csak kaviáros szendvicset gyártana ötórás teájához.

Bizony, bizony, a művésszel, aki nevén nevezi a tényeket, nem kellemes dolog összeakadni. Sem személyesen, sem lényegnek köntesszenciója, az alkotás formájában. Rémes, hogy mennyire fel tudják kavarni az embert, hogy mennyire elveszik kedvét az élettől, ami különben sem népnünnepély és fáklýsmeget.

A művésznő? Ha szerencsés vagy vele találkoznai, még az unokáidnak is mesélhetnél róla, ha nem volnál olyan diszkrét és finom: hogy milyen angyalian kedvesen, vagy milyen démonian illeszkedik bele életed szürke egyhangúságába bizonyos röpke időre. A művésznő! Még ha falhoz is kent, mint valamely öszi legyet, még az is milyen abszolút finom és kedves gesztus tőle: egy pillanat múlva már nem fáj a földi lét semmi keserője a szörnyethalás pillanatában, amelyről gusztustalan riporterek hasábotak tudnak kiizsádni.

Hogy a törvény szigora minderre aszondi, hogy ez gondtalanságból elkövetett emberölés?! Hogy azok a durva rendőrszerek cellába lökik a bájnak és kedvességnek ezt a felülmúlhatatlan komplexusumát?

Ugyan kérem! Ugyan izé... azt tetszik gondolni... ha elítélik és lenyírt fejjel belökik egy tel-es cellába, ahol a társadalom ugynevezett söpredéke otthont talál... hogy akkor nem is őt ítélik el?

Hanem minket, akik a házmasterfülkéből felvittük őt az élet Araratjára... Finta Zoltán

— ZSOLT BÉLA MEGVÁLT A MAGYAR HIRLAPTÓL. Nagyváradról jelentik: Zsolt Béla, a kiváló regényíró és publicista pihenőre hazaérkezett Nagyváradra. Ott közölte, hogy a Magyar Hirlaptól, melynek főmunkatársa volt, a lapnak baloldal felé hajlása miatt, megvált és az Újsághoz szerződött.

— Félmillió lejes monopolbírás gyújtókövekért. Lugosi tudósítónk jelenti: Úgyes fogást csinált tegnap. Lugoson egy Ristea Péter nevű aradi monopoldektív a város egyik szállodájában, ahol raffinált trükkkel leleplezett egy állítólag Meleca Szidónia nevű aradi uriaszonyt, aki nagymennyiségű gyújtókövet csempészett át Magyarországról. Az ügyes detektív behielyegte magát a csempésző bizalmába, akinek, mint földije, felajánlotta szolgálatait és a csempésző léprement. A detektív kellő pillanatban rendőrt hívott és az urinőt letartóztatta. Csomagjában nagy mennyiségű gyújtókövet találtak, amelyért félmillió monopolbírassággal sújtották Meleca Szidóniát. A hatóságok egyidejűleg széleskörű nyomozást vezettek be a csempésző lugosi bűntársainak kinyomozására.

— GYÓGYIT A CSODARABBI. Nagyváradra érkezett vasárnap Friedländer Salamon, az olaszliszkai csodarábbi, aki mindössze 35 éves. Alig hogy megérkezett, már csapatostul keresték fel a gyógyulást és tanácsot kérő emberek, s ő reggeltől éjfélig osztogatta a tanácsokat.

— Gondoskodnak a tragikusvégű repülő árvájáról. Budapestről jelentik: A magyar kormány havi 200 pengő kezdi utalt ki Kaszala, a szerencsétlenül járt repülő árvájának, azonfelül gondoskodik montörje, Urbaschek övezgyéről is. Kaszala barátai társadalmi akció útján is biztosítani fogják Kaszala hátramaradottainak sorsát.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ
BRASSO.

Ma hétfőn, szeptember 12-én utoljára fut az

ÖLJÖN MEG
KÉREM

(Der Mann der seinen Mörder sucht)
című film.

— STATÁRIÁLIS BÍRÓSÁG ÍTÉLKE-ZIK A GYUJTOGATÓ FELETT. Budapestről jelentik: A zalamegyei Sármellék községben a hét elején gyujtogatás következtében ötven ház égett le. Tegnap sikerült elfogni a gyujtogatót Kiss Kálmán Sándor földmives személyében, aki bevallotta, hogy haragudott a bírósá s ezért a falun állt bosszút. A gyujtogató statáriális bíróság elé kerül.

— Favágó baltával hasította fel a testvére hasát. Orsováról jelentik: Tragikus kimeneteli testvérviszálynak esett áldozatul az Orsovával szomszédos Caran-Mic községben egy Roata nevű földmives, aki régóta rossz viszonyban élt a testvérel. A két testvér újból összevetett egymással s a fiatalabb Roata felkapta a favágó fejszét és azzal olyan csapást mért a testvére, hogy annak hasát a gyomrártól az agyékáig egy csapással felhasította. Roatét haldokolva szállították a turnuseverini kórházba, a gyilkos testvért pedig a csendörök letartóztatták.

— Tragikus bójarakás a Kazán-szorosban. Orsováról jelentik: Megrendítő hajós szerencsétlenség történt tegnapelőtt Orsova közelében a Duna Kazán-szoros szakszán, ahol a Dunahajózási Társaság emberei a hajózársra veszélyes pontokon bójákat raktak le a hajósok figyelmeztetésére. A Dunahajózási Társaság egyik alkalmazottja, Petrovics Redenko a bóják elhelyezése közben tulságosan mélyen hajolt ki a bójarakó csónakból és belezuhan a folyam örvényébe, amely pillanatok alatt elragadta a szerencsétlen embert. A mentési kísérletek hiábavagyónak bizonyultak, Petrovics többé nem merült fel a folyó habjaiból. Holttetését a mai napig sem sikerült még megtalálni.

— HORGASZÁS KÖZBEN A VÍZBEFULT. Nagyváradról jelentik: Ladányi Sándor 32 éves címfestő a Körös partján halászott és eközben a horog megakadt a sziklában. Ladányi utána mept, de az örvénylő víz elkapta. Belefulladt a folyóba.

— A Hargita fürdőhöz utat épít a katonaság. Csikszereadből jelentik: A Csikszereadán állomásozó utászcsapat a Hargita fürdőhöz vezető szinte járhatatlan ut javításához fogott. A munkálatokat gyors tempóban végzik, úgy, hogy rövidesen járható ut fog vezetni ehhez az értékes fürdőhöz, mely az útja miatt Csik egyik legmegközelíthetlenebb helye volt.

— ISKOLAKEZDÉS A RÓM. KATH. FŐ-GIMNÁZIUMBAN. 1. A főgimnázium első osztályába beiratkozott tanulók szerdán, szeptember 14-én reggel 8 órakor kivétel nélkül és pontosan kötelesek megjelenni az intézetben, a felvételi vizsga letétele végett. 2. Csütörtökön, szeptember 15-én reggel 8 órakor ünnepélyes „Veni Sancte” és törvényolvasás után az új iskolaév megnyitása. Gyülekezés három-negyed nyolc órakor.

— Brassóba szállították a Csikban elfogott rablóbanda egyik tagját. Csikszereadról jelentik: Megirtuk, hogy a csikszépvízi erdőben az ottani csendőrségnek sikerült kézrekerítenie Pál Ferenc nevű utonállót, aki az utóbbi időben rettegésben tartotta az egész megye lakosságát. Kihallgatása során beismerte, hogy katonaszökevény s mióta elhagyta ezredét, lopásból és rablásból tartotta fenn magát. Ő rabolta el a csikszentkirályi postázásokat s ezenkívül 25 kisebb-nagyobb betörést, utonállást és lopást ismert be. Gyanu merült fel, hogy a múlt évben a Brassó és Predeal közötti országúti támadást is, ahol egy bukaresti autó hat utasát fosztották ki, elvive 63 ezer lej készpénzüket és összes ékszereiket, szintén Pál hajította végre társaival. A brassói csendőrszárny parancsnoka ma Csikszereadra érkezett. Pál kihallgatására s mivel a rabló beismerte, hogy az országúti támadást is ő hajította végre, Brassóba szállították. A helyszínen fogja rekonstruálni a bűncselekményt, miután újból Csikba hozzák, hogy itteni viselt dolgait véglegesen összeállíthassák.

— NAGY TŰZ DOMBÓVÁRON. Budapestről jelentik: Dombóváron borzalmas tűz pusztított el egy egész utcasort. A szegénysoron ugyanis ismeretlen okokból kigyulladt egy szalmakazal és mielőtt megakadályozhaták volna, a tűz irtózatoss gyorsasággal tovább terjedt. Rövid időn belül az egész utcasor lángokban állott. A megfeszített oltási munkálatok ellenére is 20 lakóház teljesen elpusztult.

— Felborult és szörnyethalt a világhírű autóversenyző. Párisból jelentik: A vasárnapi nizzai verseny közben Lister, a világhírű versenyző, autója egyik éles kanyarodónál felborult. A híres autóvezető szörnyethalt.

— Agyonlőtte a vetélytársát. Budapestről jelentik: Szekszárdon Tinka József szerelemféltésből agyonlőtte vetélytársát, Istvánfy Ferencet. A gyilkos statáriális bíróság elé kerül.

— VERBOSSZU A NAGYANYAÉRT. Nagyváradról jelentik: Gruinlung községben Morar Simion, Morar János és Hodut Traján vasvillával agyonverték Mangra Teodort. A törvényszéki tárgyaláson beismerték a bűncselekményt s védekezésül azt mondták, hogy a tettest verbosszúból követték el, mert a családjának egyik tagja megölte az anyjukat.

Véres összeütközés a kamatellenes liga tagjai és a rendőrség között

Bukarest, szeptember 12.

A fővárosban a kamatellenes liga vasárnapi gyűlése véres harccal fejeződött be. A gyűlésen ugyanis Anionescu professzor a többi felszólalóval együtt élesen támadta a népszövetségi szakértőket és kijelentette, hogy a liga tagjai kötelességüknek érzik harcot indítani a külföldi uszorosok szakértői ellen. Az izgalmas hangú gyűlés után a tömeg az uccára vonult és tüntető felvonulást akart rendezni, de a rendőrség idejekorán megakadályozta. Ezzel azonban nem ért véget az ügy, mert a kamatellenes liga tagjai újból összegyűltek és most már sikerült a Calea Victoriei végigvonulniok. A királyi palota felé vették útjukat, itt azonban ismét közbelépett a rendőrség. A karhatalom és a tüntetők között közel harc fejlődött ki, amelyben egy rendőr súlyosan, számos tüntető és karhatalmi közeg könnyebben sérült meg.

Hollywoodban még mindig nem reménytelen a helyzet

Évről-évre világgyá kiáltják a jótanácsot a hazug hollywoodi ragyogások nagy moguljai, hogy — ifjú lányok s ifjú urak, ne keressétek a szivárványt, ne igyekezzetek Hollywood felé, mert ott a csalódások, a fájó kiábrándultság kirja vár mindenki-re... S a jótanácsok dacára, — hónapról-hónapra mosolygós arccal, újongva — s nagyon gyakran lyukas cipőben — kel utra Hollywood felé a lányok, fiúk serege. Mind moziisztár akar lenni.

A legtöbbnek nem sikerül, néhány azonban mégis ki tudja öklözni a sikert. Itt van például Betty Furness esete. Késő tavasszal Millbrookban, befejező iskolai tanulmányait, fényképet csináltatott magáról és a képet két héttel később a fényképsz egy filmvállalat igazgatójának mutatta meg.

Hét nap se kellett hozzá, Miss Furness már is Newyorkba hívták, filmprobat vettek róla és mielőtt a hónapnak vége lett, már utban is Hollywood felé, egy jó szerződéssel a ridiküllében.

Dorothy Wilson, gyorsirónő volt az egyik filmvállalatnál. Naponta az igazgatók és ügynökök tömege haladt el mellette, anélkül, hogy még csak egy röpke pillantást is vetettek volna feléje.

Egy szép napon azonban az igazgató — mivel hirtelen kisegítő színésznőre volt szükség — őt vitte magával a stúdióba. Minthogy azonban még soha életében nem szerepelt filmen, először egy mozigép elé állították, hogy filmprobat vegyenek róla. Mi történt? Azonnal vezető szerepet kapott.

Donella Donaldson azzal foglalkozott, hogy a színészeket rajzolta le. Ugyan az az igazgató, aki Miss Wilson fedezte fel, próbálta ki Miss Donaldson is egy apróbb szerepben, megáltoztatta nevét Julie Haydonra és az eredmény — szerződés.

Egy hollywoodi hölgy, halloa arról, hogy az egyik stúdiónak bizonyos fajta-ju karakter színésznőre van szüksége, Oklahoma Citybe küldött Phylis Fraser nevű unokahugáért. Phylis megérkezett Hollywoodba pénteken, szombaton próbát vett s hétfőn már megkezdte karrierjét, dolgozni kezdett a film számára.

— EGYETLEN TELEFONOSKISASZ-SZONY SÍNC S TÖBBÉ BUDAPESTEN. Budapestről jelentik: Szombaton éjjel az utolsó telefonközpontot is, ahol még eddig emberi munkaerő végezte a kapcsolást, automatává alakították át. Ezzel az utolsó telefonoskisasszony is elvesztette kényerét.

Mindazoknak, kik magukat guengéknek és kimerülteknek érzik, a

BIOGLOBIN
új életerőt ad.

Vérképző, izomerősítő, idegerősítő, vágugerjesztő és élénkítő szer.
Kapható a gyógyszerárakban, vagy a készítőnél.

FABRITIUS GUIDO
„MEDVE” gyógyszerárna
Nagyszombat—Sibiu.

Hasznos tudni,
hogy sokféle betegségnek vehetjük elejét,
ha Schmidbauer

„Ismándi”

keserűvizével, eltávolítottuk a gyomor és belekben rejlő és kórokat okozó baktériumokat.
Utastás minden palackhoz mellékelve!
Kapható mindenütt!

— Nagy embertömeg vonult fel a csik-somlyói bucsura. Csikszeredából jelentik: Vasárnap zajlott le a szokásos évi Máriánapi bucsu Csiksomlyón. Dacára a rettenetes gazdasági krízisnek, ez évben szokatlanul nagy embertömeg gyűlt össze Csiksomlyón. A zárdaönökiség szerint mintegy tizenkétezer ember vett részt a bucsun, olyan szám, amelyhez hasonló az utóbbi években az őszi bucsun nem gyűlt össze Csiksomlyón. A bucsu ünnepi szónokai Balázs András csikszeredai segédlelkész és P. Trefan Leonard voltak.

★ Hegedüktatást vállalt Broch-Mátyás Editha a budapesti zeneművészeti főiskola absolvensé, Hubay volt növendéke. Beiratkozások kedden, pénteken, szombaton d. u 3—6 között Szent János utca 5. l. emelet.

★ Elvesztett. Vasárnap a nagykőhavasi menedékházhoz vezető uton egy barna, börtökben levő rollfilmes fényképezőgépet elvesztett. Megtaláló kéretik, hogy azt a Br. L. kiadóhivatalában jutalom ellenében adja le.

★ 3. Brassói Lovas-torna. Fontos közlemény a látogatók részére. Szombaton, szeptember 24-én, az idomítóvizsgához a belépés mindenkinek teljesen szabad. Az ugróversenyek 3 félnapon lesznek megtartva, szombaton, 24-én délután, vasárnap 25-én délelőtt és délután (Olimpiapályán.) A nagy verseny hétfőn délután lesz az IAR repülőtéren. Jegyelő-

vétel holnap, kedden kezdődik a Hiemesch W.-féle könyvkereskedésben és pedig előbb csak az ugróverseny bérloinek. Ezeknek az elővételi jog szombat-on, szeptember 17-én estig biztosítottatik az összes helyekre. Szeptember 19. hétfőtől kezdve az egyes jegyek az összes kategóriákra kaphatók. Az előző évek tapasztalatain okulva, kérjük az ülőhelyeket elővetelben beszerezni, hogy a tulnagv tolongás a napi pénztárnál elkerültessek. Helyszűke miatt a helyszaporítás lehetetlen. Előjegyzések nem fogadhatók el. A jegyek áraihoz egy pótdíj tartozik, 6 lej az ülőhelyekért és 4 lej minden állóhelyhez, mely összegbe a munkanélküliek és aviatikai bélyeg díja belefoglaltatik. G. Ongyher hangversenyiroda.

★ Elvesztett sétatértől a Cenkgig egy tarka börtökös szemüveg. Megtaláló kéretik Rill órás üzletben, Hosszu-utca 17 átadni.

— Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, belrekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcserezavaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „Ferenc József” viz rendbehozza a gyomrot és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttorője megállapította, hogy a Ferenc József víz abszolút megbízható hashajtó. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Sport

A Ferencváros nehezen győzött az Attilával szemben

A Bocskai csatársora remekelt Soroksár ellen

Magyar csapatok iekete napja Olaszországban

Budapest, szeptember 12.

A magyar fővárosnak a professzionista labdarugó bajnokság első osztályu csapatainak mérkőzéseiből egy se jutott. Miskolcon és Debrecenben játszották le a két kisorsolt mérkőzést, melyek egyike csaknem meglepetéssel végződött.

Ferencváros—Attila 1:0 (0:0). A bajnokcsapat új összeállítással kísérletezett Miskolcon, mely azonban, mint az eredmény mutatja, nem vált be. Turay center balfedezetet játszott, Lázár balhál balösszekötőt. Az Attila szívosan védekezett, általában mindkét csapatban a védelmek voltak jók. A győztes gólt Toldi rugta a második félidő 23-ik percében.

Bocskai—Soroksár 5:0 (2:0). A debreceni csapat jó csatárjátékkal könnyen győzött a soroksáriak ellen.

★ Három magyar csapat mérkőzött tegnap

Zöld asztalnál

A Bologna lett a Középeurópai Kupa győztese

Budapest, szeptember 12.

A Slavia—Juventus középeurópai kupa-mérkőzések körüli botrányok és hosszas tárgyalások tegnap végre befejeződtek. A prágai ünnetés és a milánói verekedés miatt, mint ismeretes, a bizottság mindkét csapatot hibásnak mondotta ki és mindkettőt törölte a további mérkőzésektől.

Tegnap ült össze a felebbezési bizottság, melyet a Slavia hivatott össze, hogy végleges döntést hozzanak a régóta húzódó ügyben. Eicher (svájci), Meisl (osztrák), Fischer Mór

A nemzeti bajnokságban:

Nagy balszerencsével, de megérdemelten kapott ki a Ripensia a CFR-től

CFR—Ripensia 3:2 (0:2)

Bukarest, szeptember 12.

A nemzeti bajnokság első nagy meglepetését hozta a vasárnapi forduló. Beszámoltunk már a CFR hatalmas formájáról és mindenki erős küzdelmet várt a két csapat találkozásától, de arra senki sem gondolt volna, hogy a temesváriak vesztes felként hagyják el a pályát. Nem is úgy indult a meccs, mert a Ripensia 2:0-as vezetése a II. félidőre további Ripensia-gólokra ígért. Ehelyett heroikus küzdelem után, nagy szerencsével ki-egyenlít a CFR, sőt egy 11-ből berugja a győztes harmadik gólt is.

Az első félidő nagy CFR fölényvel indult és csak a csatárai tehetetlenségére köszönhetette, hogy nem rugott gólt. Boros három helyzetet hagyott ki, amit már

biztos gólnak könyvelhettünk el. Ezzel szemben a ritkább Ripensia támadások mind erélyesebbek voltak. Nagy hibája azonban a csatárainak a kényelmes, tologató játéka, amely még a 16-oson belül is passzolásra fektette a fősúlyt a lendületes támadás helyett.

Az izgatott CFR védelemnek azonban ugylátszik, ez is elég volt, mert a 10-ik percben egy gyengén passzolt labdát az egyik bekk saját hálójába segít 0:1. Továbbra is vasutas támadások következnek, de helyett megint a Ripensia jut góllhoz. Az egyik lefutás után a vasutas védelem leszállást reklamál és mialatt várják a fűtyszót, a jobbszélső nyugodtan hálóbá vágja a labdát. 0:2!

A második félidőben megint erősebb

A francia állam forrásai

VICHY-CELESTIN

VICHY-GRANDE-GRILLE

VICHY-HOPITAL

vese-hólyag-köszvény,
cukor-értágulás

máj és epe
szervi be-
te gségek

gyomor-
és bélbajok

mot diktál a CFR és valóban most már eredményesebb is. A 10-ik percben Attila, a balszélső végigmegy a Ripensia-védelmen és egy nagy kavarodásból megszületik az első CFR-gól. Rögtön utána — talán még három perc sem telhetett el — Boross fut le a jobbszélen és védhetetlenül helyezi be a kiegyenlítő gólt.

Utána megint támad a vasutas csatársor és egy kézzel fogott labdából 11-est ér el, amit Attila góllá érvényesít. (3:2).

Evvel azután el is készült a CFR az erejével. Nyomasztó fölénybe kerül a Ripensia, de gól nincs többé. A nagy fölényből csak egy 11-est tud kiharcolni, de Ciolac lövését a kapufa akasztja. Nagy

pech. Utána hiába a kétségheesett erőlködés, a CFR ért a védekezéshez. Úgy-szólván minden emberét a kapu elé vonja és a lövések egymásután emberbe akadnak.

A Ripensiaiból egyedül Dobai mutatott nagy játékot és mellette Burger bekkelésé tünt ki. A CFR-ből különösen a védelmet kell kiemelni, amely hősie küzdelemmel, de nagy szerencsével is tartani tudta az eredményt. A mérkőzést a Juventus-pályán, 3000 néző előtt, Xifando bíró játkvezetése mellett zajlott le.

★ OLIMPIA—JUVENTUS 2:0. Az Olimpia nem várt győzelmet aratott a favorit Juventus felett.

A NAC 3:0 (3:0) arányban legyőzte a Brasoviát

Nagyvárad, szeptember 12.

A Brasovia első szereplése a Nemzeti Bajnokság) küzdelmében kevés szerencsével járt. Az ország legerősebb csapatával került szembe s természetes, hogy ez s a hosszú utazás, idegen pálya olyan hendikepet jelentett, hogy győznie csoda lett volna. Az eredmény tulzott, a játék képe alapján eldöntetlen lett volna az igazságos eredmény.

A brassói csapat az első félidőben nagy szél és nap ellen játszott, mintegy 1500 főnyi közönség előtt. A NAC sokat támad, a 28-ik percben Kocsis rugja az első gólt, majd pár perc múlva ugyanő fejei be a másodikát. A félidő s egyben a mérkőzés utolsó gólját Bodola rugta kavarodás után, kapufáról visszapattant labdából.

A második félidőben a Brasovia fölénybe került. A Szika-Vogel jobbszárny szebbnél-szebb támadásokat vezet, azonban vagy mellőlövés, vagy kapufa a befejezés. Bölöny I. szabadrugását a NAC kapus a hálóból szedte ki, — nem gól.

A BMTE győzött az Olympia ellen

Brassó, szeptember 12.

Brassóban tegnap három elsőosztályu és egy másodosztályu bajnoki mérkőzés zajlott le. A nagy meleg hatása minden csapaton meglátszott, lanyaiba iramu játék dominált egész délután, a bírák is gyengén működtek.

A nap meglepetése a brassói munkáscsapat győzelme a favorit Olympia ellen volt. A győztes csapat mintha kiheverte volna nagy vereszeségeit, újra számottevő ellenfele lesz az összes többi csapatoknak. Részletes eredmények a következők:

BMTE—Olympia 1:0 (1:0). A gólt a 15-ik percben Bálint érte el hands miatt megítélt tizenegyesből. Hullámozó játék folyt, a munkáscsapat lelkesen, a szászok bágyadtan játszottak s sok gólhelyzetet kihasználatlanul hagytak. Bíró: Gergely.

Astra—Ivria 2:1 (2:0). Az Astra valamivel gyorsabb és gólratoróbb volt, mint a sok ifjúsággal felálló Ivria, melynek csatársora puha volt. Az első gólt Pitis rugja tizenegyesből, a másodikat védelmi hibából Handrea éri el. Az Ivria gólját ugyancsak tizenegyesből Horovitz rugta. Bíró: Tóth.

Viktória—Bertalan TV 4:2 (3:2). A másodosztályból most felkerült bertalani csapat erős ellenfélnek bizonyult. A Viktória góljait Indacek (2), Benedek és Dankó a BTV-ét Josef rugta. Bíró: Hamar.

Glória—Vénus 2:1 (2:0). Másodosztályu bajnoki. A Vénus az első félidőben még tartotta magát, a másodikban összeroppant. Blénassy hat gólt rugott. Jó bíró volt Melchior.

BMTE—Olympia ifjúságiak 2:0 (1:0). Suburbiu—Isvorul 4:1 (2:1). II. osztályu bajnoki. Rapid komb.—Suburbiu komb. 4:0 (2:0). Suburbiu komb.—Vénus komb. 1:0 (1:0). Suburbiu oldboy—Rapid oldboy 6:2 (4:0).

★ Sepsiszentgyörgy. SZMTE—Spárta (Brassó) 2:1 (2:0). Bajnoki helyett haráságos mérkőzés. Bedő szükségbíróval, igazolatlan szentgyörgyi játékosokkal. A játék a második félidő 22-ik percében sötétség miatt félbeszakadt. SZMTE ifj.—Spárta ifj. 5:1 (1:1). Bíró: Imreh.

Csikszereda: Cs. S. C.—TAC (Maroshéviz) 4:2 (1:2).

sővénytörést szenvedett. A bíró egy TAC játékost sportszerűtlen játék miatt kiállított.

Jó eredmények a brassómegevi szász tornászok versenyén

Brassó, szeptember 13.

A brassómegevi szász tornászszervezet tegnapi ünnepségén, melyen mintegy 200 tornász mutatkozott be, jó eredményekkel végződő atlétikai versenyszámok is voltak.

A tornász tizenkettes versenyt, mely 8 torna és 4 atlétikai számból áll, a brassói Glätzer Viktor nyerte meg 208 ponttal. 2. Stamm (Feketehalom). 3. Dorak (Brassó). A női kilences versenyben első Fromm 164 ponttal. 2. Hemper. 3. Puri.

A hatos atlétikai versenyt (100, 400, távol, magas, rud, gerely) Schlandt nyerte meg 87 ponttal. 11.8, 56, 582, 160, 10 50, 39 eredményekkel. 2. Wagner. 3. Ruck III. A rekordot Csegezy tartja 127 ponttal. 11.4, 55.8, 635, 175, 9.85, 42.29 eredményekkel.

1500 m. 1. Nyström 4 pere 16.5 mp. 2. Ruck 4:50.2 mp. 3. Lahni 4:52 mp.

100 yardon Csegezy rekordkísérletet tett és beállította régi rekordját. Ideje 10.2 mp. 2. Reisel 10.6 mp. 3. Franz 10.8 mp.

Rudugrás. 1. Csegezy 5.40 m. 2. Schlandt 2.80 m. 3. Reisel 2.50 m.

5x1000 m. stafétában az Olympia Nyström, Ruck, Lahni csapata 8 perc 55.2 mp. kitünő időt szaladt.

↑ HAZAÉRKEZETT A MAGYAR VIZIPÓLÓCSAPAT. Budapestről jelentik: A losangelesi olimpián világbajnokságot nyert magyar vízipólcapat tegnap hazaérkezett Budapestre. Az ünnepléssorozat már Pozsonyban megkezdődött, a szobi határállomáson folytatódott. A Nyugati pályaudvarra 12 órakor futott be a vonat. Ezrekre menő tömeg fogadta az olimpiakonokat. Lázár Andor, az OTT elnöke és Homonnay Tivadar, az uszósövetség elnöke üdvözölték hivatalosan. Komjádi Béla köszönte meg a fogadtatást, majd a Hősök emlékkövét koszorúztatta meg Keserű I. csapatkapitány.

Mély fájdalommal jelentjük, hogy a mindnyájunk által nagyon szeretett jó feleség, édesanya, leány és rokon

Fehér Ignácné
szül. **Izsák Emma**
életének 27-ik évében f. hó 10-én, hosszas szenvedés után megszünt élni.
Szeretett halottunk por-részeit f. hó 12-én d. u. 4 órakor fogjuk a zágoni ref. temetőben örök nyugalomra helyezni.
Drága halottunk Isten veled!
Zágon, 1932 szeptember 10.
A gyászoló család.

MODERN LAKÁS
3 nagy utcai szoba, elő-, cseléd- és fürdőszoba, **október 1-ére kiadó.** — Brassó, Kut-utca 34—54 I. em. Bővebbet **KRAFT és HERBERT** drogériájában.

MARSOF SZKY-féle
görög fajdinnye
vaggontételekben eladó. **Dr. Scharff Gyula** gazdasága Lerakat Temesvár, Bega-írbosor 17

SOLTÉSZ JÓZSEF,
CSALÁDI- ÉS WEEKEND-HÁZAK
Anyagismertetés, építkezések végrehajtása, modern építványok, tervrajzok, költségvetések stb.
Ára 135.— lej.
REICH BÉLA:
KERTES HÁZ
Hogyan építsünk kertes házat és hogyan rendezzük be bái kertünket? Számtalan kislakásos családi kertes ház terve, 46 szöveg közötti ábrával.
Ára 90.— lej.
Kapható és postán is megrendelhető a **BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁBAN**

Szenteljünk naponként 15 percet egészségünknek.
AZ ÉN MÓDSZEREM
Írta: **J. P. MÜLLER**
112 ábrával, új átdolgozásban. A német nyelvű kiadásból eddig 400.000 példány fogyott el.
Ára 85.— lej.
Videkre a portó 10 lej. — Kapható a **Brassói Lapok Könyvosztályában**

Dr. DANCICA-féle autóbusszok menetrendje
Érvényes 1932 augusztus 1-től

Turda—Cluj		Cluj—Turda	
Indul Turda-ról	Érkezik Clujra	Indul Clujról	Érkezik Turda-ra
ÓRA		ÓRA	
6:45	8:—	7:30	8:45
8:30	9:45	10:—	11:15
10:—	11:15	12:—	13:15
14:—	15:15	13:—	14:15
16:—	17:15	17:—	18:15
19:30	20:45	19:—	20:15

Árútarifa: 1 jegy ára (személyenként) — 40 lej
Tur-retur jegyek augusztus 1-től október 26-ig terjedő érvénnyel — 70 lej

Felelősszerkesztő: **Kocsis Béla.** — Szerkesztőség és kiadóhivatal Brassó (Brassó), Károlykirály-utca 56—58. szám. — Telefon: 82.

Fiókiadóhivatalok: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza, igazgató). — **Marosvásárhely,** Piața Regele Ferdinand (Főter) 53. Benjámin Árpád és Bernáth Ernő. — **Temesvár,** Arad- és Krassószörényvármegye: Németh Gábor (Temesvár, I. Str. Lovovici 5) Telefon: 1711.

Főmegbizott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30.

MEGBIZOTTAK: Arad: Kozma Hugó (Bulev. Regele Ferdinand, Boros Béni-tér 62). — **Bukarest:** Dán Dániel és Gerő Sándor — **Dés:** Vadász Bogdán (Str. Caragiale No. 5). — **Kolozsvár:** Dénes József (Strada N. Curches 3, volt Vár-utca). — **Lugosi:** Tóth Gyula. — **Nagyvárad:** Szabó László (Strada Constantin 2). — **Udvarhelymegye és Székelyudvarhely:** Varró Elek (Orbán Balázs-utca 31). — **Szilágy-somlyó:** Helyer Ernő. — **Torda:** Dénes József Str. Regele Ferdinand 25.

Központi szervezők pénzügyi feladatokat: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tárfakkal készséggel szolgálunk

Primăria Municipiului Braşov
Nr. 18336—1932
Serv. Economic

Árlejtési hirdetmény
A városi vágóhid épületében megüresedett 2 bóraktár 1 évre való bérbeadása céljából f. é. szeptember 28-án d. e. 11 órakor a városi polgármesteri hivatalnál egy nyilvános árlejtés lepecsételt bélyeggel ellátott ajánlatokkal fog tartatni a nyilvános számvitelről szóló törvény 88—110 cikkeinek alkalmazásával.
Az ajánlattevőknek az egészségügyi tanács előírt engedélyével kell bírniuk.
Az ideiglenes óvadék az ajánlott bérösszeg 5 százaléka.
A közelebbi feltételek a városi gazdasági ügyosztályban betekintheők.
Brassó 1932 szeptember 10.
Comisi interimară
Presedinte: **Dr. Garoiu m. p.** Secretar General: **Dr. St. Popovici mp.**

Primăria Municipiului Braşov
No. 19351—1932 Serv. ad.-tiv.
ÖSSZEIRAS
az 1912, 1913 és 1914-ben született ifjakra vonatkozólag (az 1934, 1935 és 1936 évosztálybeliek).
A besorozási törvény 8—20 cikkei és a brassói kiegészítő parancsnokság (Cercul de Recrutare) rendelete alapján az összes a fenti években született ifjakat, valamint az 1935 évosztálybeli, a sorozó bizottság által betegség végett, vagy mert testvérük katonai szolgálatot teljesít, visszaállított ifjakat felkérjük, hogy a városi tanács katonai ügyosztályánál, Károly király-utca 53 sz. II. emelet 5. ajtó, naponta délelőtt 8—12 óráig jelentkezzenek a következő sorrendben:
F. é. szeptember 15-én a Bolgárszegen lakók, A—G kezdőbetűkkel.
F. é. szeptember 16-án a Bolgárszegen lakók H—N kezdőbetűkkel.
F. é. szeptember 17-én a Bolgárszegen lakók O—Z kezdőbetűkkel.
F. é. szeptember 19-én a Belvárosban lakók A—G kezdőbetűkkel.
F. é. szeptember 20-án a Belvárosban lakók H—N kezdőbetűkkel.
F. é. szeptember 21-én a Belvárosban lakók O—Z kezdőbetűkkel.
F. é. szeptember 22-én az Óbrassóban, Méhkerékben és a cukorgyárban lakók A—G kezdőbetűkkel.
F. é. szeptember 23-án az Óbrassóban, Méhkerékben és a cukorgyárban lakók H—N kezdőbetűkkel.
F. é. szeptember 24-én az Óbrassóban, Méhkerékben és a cukorgyárban lakók O—Z kezdőbetűkkel.
F. é. szeptember 26-án a Bolonyában, Cementgyárban, Honteruson, Noában, Derestyében, Felső- és Alsó-Tömösön A—G kezdőbetűkkel.
F. é. szeptember 27-én H—Z kezdőbetűkkel.
F. é. szeptember 28-án O—Z kezdőbetűkkel.
Az 1912-ben született ifjak az iskolai bizonyítványukat és hivatalos okmányokat hozzák magukkal hivatásuk (iparuk) igazolására.
Ezenkívül még f. év szeptember 29—30-án mindazok a férfiak jelentkezzenek, akik a naturalizált (állampolgárságot) kapták, valamint azok is, akiknek katonai szolgálati viszonya nincsen tisztázva, azonban csak ha az 50-ik életévet még nem töltötték be.
Brassó, 1932 augusztus 30.
Comisia interimară
Presedinte: **Dr. Voicu mp.** Secretar General: **Dr. Popovici mp.**

APRÓHIRDETÉSEK
Hétköznap: egy szó 6, vasatag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás
Nagy ház, üzlethelyiséggel eladó. Érdeklődni Pais Árpádnál, Brassó, Mester-utca 19. sz. 19223

Allást keres
Könyv- és papirkereskedő-ség szeptember 15-re állást keres, „Ugyes” jellegre a dévai fiókiadóba kérek. 19274

Allást nyer
Keresetük egy jó munkás fodrásznő, vas- és vízdoláló. A. Molnár, Str. Mihai Weisz 21. Brassó. 19277

Házasság
Férjhez menne azonnal tisztességes 28 éves ref. csinos szőke varróleány, csakis józanéletű, jómegjelenésű és szerényebb igényű iparoshoz. Részletes levelet „Szerény” jellegre a Hegedüs Hirlapiroda, Oradea kérek. 19275

Lakás
Kiadó október 1-ére napos oldalon 3 szoba, konyha, fürdőszobával. Megtekinthető délelőtt 11 órakor. Brassó, Fekete-utca 5. I. em. 19222

TELJES ELLÁTÁST kaphatnak Brassóban, tanárnőnél, főtéri modern lakásban, iskolás leányok. Cim a brassói kiadóhivatalban. 19264

ELKÖLTÖZÉS MIATT olcsón eladók: antik üveges ebédlő, vagy nappaliba alkalmas szekrény, kis antik asztal, két székek, két berakásos antik szekrény, porcellán és ruhafélék. Megtekinthető Strada Prezan 49 alatt, emeleten, délután 6 óráig. 1919

Razolkészítők, Baryum sulfid, fehér 80% kg.-ja 50 lej. Mihályi gyógyszerár, Oradea. 19275

Keresünk keveset használt, kifogástalan állapotban lévő teherautót, olyan karosszériával, mely áru- és személyszállításra egyaránt alkalmas. Részletes leírás, árajánlat, fizetési feltételekkel „Vajszállati csoport” Simonești-Siménfalva, Jud. Odorheiu kiülden-dők. 19272

Grätzer:
Fejtorna
cimű könyvevel. 2500 rejtve-nyit (megfejtéssel együtt) 50 keresztrejtve, 350 elmesport, sakk, optika, hibakép, rejtve, humor, híres emberek rejtve, stb. Ára 90.— postai küldéssel 100.— utánvétellel 115.— lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

ELIONOR GLYN legújabb magyar vonatkozású regénye:
SZERELEM ÓRÁJA
Ára 66 lej
Kapható a **Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó.**

Aki többet tud, az többet keres és könnyebben kap munkát!
Olvassatok jó szakkönyveket!

Építőipari könyvek
Bossányi: Kőműves és kőfaragó szerkezetek 170
A jelenkor építészatalossága (2 füzet) 2520
Kiszelyi A.: Faipari technológia 109
Littván: Ipari számtan és árkalkuláció 109
Németh: Az ács 115
Némethy: Kőművesmesterség 408
Palotai: A vízvezeték-szerelő 68
Raffay: Faipari szerkezetek 170
Raffay: Faipari kézikönyv 170
Róth J.: Iparosok könyvvezetése 47
Scheumann: A szobafestés technikája 163
Schodits: Építőipari mintalapok 306
Schodits: Épületbefejező munkák 170
Schodits: Lépcsőszerkezetek 646
Sztipán: Tetőfedő és épületbádogos 81
Szuppán: Bádogosok kézikönyve 149
Wagen: Mázolók és szobafestők kézikönyve 136

Autó, aviatika, gépészet
Ford: Életem és működésem 340
Habán—Delmár: Modern motorkerékpár 152
Jalovicsky: Járműmotorok 306
Jalovicsky: Tűzgépek (két kötet) 340
Mihályi Dénes: Az automobil 258
Mihályi Dénes: Motorkerékpárok szerkezete 156

Mihályi Ernő: Autóvezetők, szerelők kézikönyve 204
Mihályi Ernő: Könnyű motorkerékpár 95
Mihályi Ernő: Nehéz motorkerékpár 109
Mihályi Ernő: Autójavítás és javító-műhelyek berendezése 170
Mihályi Ernő: Az autó elektromos berendezése 170
Schähter: A motorkék szerkezete és kezelése, (két kötet) 170
Weiner Emil: Autókézikönyv 510
Horváth E.: A repülőmotor szerkezete, működése és üzemzavarai 272
Painlevé: Aviatika 300
Balassa: A cséplőgépek szerkezete és kezelése 306
Balog: A gázgépek 102
Balogh—Sygall: Dieselgépek szerkezete 78
Balogh—Sygall: Dieselgépek kezelése 78
Barna: Csavarmenetvágás 119
Beretvay: Szívógázmotorok 156
Bozóky: Lokomobilok szerkezete és kezelése 102
Naszályi: Stabil gőzkazánok és gőzgépek 291
Örl: Központi fűtés, szellőztetés és melegvízellátás 680
Sávoly: A gőzmozdony 272
Sümegi: A tüzelőanyagok okszerűbb kihasználása 109
Weller: A fűtőszerek kézikönyve 156

Postán megrendelhetők a
Brassói Lapok Könyvosztálya
Ján. Kérje díjtalanul 44 oldalas szakkönyvjegyzékünket.